

2012-2016

IEDEREEN ACTIEF!

Beleidsnota Sport & Beweging
Gemeente Heerenveen
2012-2016

Voorwoord

Opdracht en samenvatting op hoofdlijnen

Hoofdstuk 1 - Inleiding en speelveld **5**

- 1.1 Sport is een manier van leven
- 1.2 Actualiseren van onze ambities en aanpak

Hoofdstuk 2 - Iedereen beweegt als nieuw perspectief **7**

- 2.1 Breedtesportbeleid
- 2.2 Concretiseren van onze ambities
 - 2.2.1 De vereniging als spil van de georganiseerde sport
 - 2.2.2 Meer focus op de risicovolle niet bewegers
 - 2.3.3 De basis voor een sportlief leven wordt jong gelegd
 - 2.3.4 Topsport verstrekt de breedtesport, breedtesport voedt de topsport
 - 2.3.5 Heerenveen 'De Sportstad van het Noorden'

Hoofdstuk 3 - Financiële consequenties **21**

- 3.1 Focus op co-financiering
- 3.2 Financiering combinatiefuncties

Bijlagen

- Bijlage 1 Evaluatie sportbeleid afgelopen jaren **23**
- Bijlage 2 Olympisch Plan 2028 **29**
- Bijlage 3 Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB-plan) **32**
- Bijlage 4 Reactie participatieraad **42**
- Bijlage 5 Verslag overleg Sportstad **43**
- Bijlage 6 Verslag overleg vertegenwoordiging sport **45**

Voorwoord

Sport en Heerenveen zijn al jaren onlosmakelijk met elkaar verbonden!

Uit het in 2011 uitgevoerd imago-onderzoek blijkt dat bij 2/3 van de geïnterviewde Friezen bij Heerenveen als eerste aan sport denkt! Hoe kunnen we dit succes, in een tijd waarin we keuzes moeten maken, vasthouden en verder uitbouwen...?

In onze optiek hebben we daarvoor –gezamenlijk- veel troeven in handen. Als college van Burgemeester en Wethouders willen wij, bij de introductie van ons sportbeleid voor de komende jaren, een aantal troeven en ambities met u delen.

De schaal van Heerenveen maakt in onze gemeente en in de wijken en dorpen veel mogelijk. We kennen elkaar, er is vertrouwen, dit maakt kwaliteit en snelheid in handelen mogelijk. Door onze nuchterheid en menselijke maat staan we midden in de samenleving waardoor samenwerking en vernieuwende combinaties makkelijker tot stand komen. In de wijken en dorpen zijn veel inwoners als deelnemer en/of vrijwilliger betrokken. Voor deze fantastische inzet heeft het gemeentebestuur bijzonder veel waardering. We realiseren ons daarbij steeds weer dat de combinatie van mogelijkheden met onze (top) sportvoorzieningen uniek is. Hiermee hebben we ook in een tijd waarin we keuzes moeten maken, 'goud in huis' en prachtige mogelijkheden om te benutten.

Onze ambitie is dan ook de komende jaren te investeren in het optimaliseren van onze bestaande inzet en mogelijkheden. Daarbij staat de vraag van onze inwoners / gebruikers, de inzet en het samenwerken tussen verenigingen en samenwerken tussen verenigingen en de topsport centraal. Onze sportmonitor willen we hierbij als sport/markt informatiesysteem verder doorontwikkelen.

Door het benutten van nieuwe combinaties en het aan elkaar verbinden van apart van elkaar functionerende elementen is aan vitaliteit te winnen. Uitgangspunt daarbij is vraaggericht werken. Gestandariseerde sportinitiatieven laten we daardoor meer en meer los en we introduceren een flexibele veranderingsgerichte strategie in wijken en dorpen verbonden aan interventies met de topsport. Daarbij is het van belang om nauwgezet te bezien in hoeverre verantwoordelijkheden aan de Heerenveense samenleving overgedragen kunnen worden. De rol van de gemeente spitst zich hierbij toe op die van 'regisseur' van samenwerking tussen partijen en initiatieven.

Naast bovenstaande inzet is sport en bewegen bij uitstek te koppelen aan een reeks van andere initiatieven in onze gemeente. Van belang om te noemen zijn onze ambities met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, meedoen aan de samenleving is daarbij het kernthema. Sport en bewegen kan hier een belangrijke rol in vervullen. Sport gerelateerd aan onze lokale economie en de arbeidsmarkt verdient daarbij eveneens de aandacht. In ons economisch beleid voor de komende jaren is dit accent nadrukkelijk onderdeel van onze agenda.

Kortom, sport en Heerenveen zijn op allerlei terreinen onlosmakelijk aan elkaar gekoppeld. Met deze kadernota beogen wij daar accenten in aan te brengen die de kwaliteit de komende jaren verdergaand zal verbeteren!

Het college van Burgemeester en Wethouders van gemeente Heerenveen

Februari 2012

Opdracht en samenvatting op hoofdlijnen

Opdracht

Het herijken van gemeentelijk breedte- en topsportbeleid om te komen tot nieuwe speerpunten voor de periode 2012-2015.

Randvoorwaarden:

- doelstellingen moeten kunnen worden gemeten;
- interventies staan altijd in relatie tot doelstellingen;
- gerichte keuzes maken, wat wel en wat niet doen;
- de interventies moeten worden uitgevoerd met de huidige formatie;
- de interventies moeten worden uitgevoerd binnen de huidige budgetten;
- (gemeentelijke) sportaccommodaties zijn geen onderdeel van deze opdracht.

Bouwstenen:

- uitkomsten uit de evaluatie 'breedtesportproject Impuls';
- behaalde doelstellingen en actiepunten 'Sportbeleidsplan Heerenveen 2006-2009';
- ervaringen met de ondersteuning van gemeentelijke topsport(ers);
- actuele maatschappelijke ontwikkelingen, lokaal en landelijk;
- resultaten uit brainstormsessies over het toekomstig gemeentelijk breedtesportbeleid.

Samenvatting op hoofdlijnen

Mede aan de hand van de uitkomsten van de evaluatie van ons sportbeleid uit de afgelopen jaren, actuele inzichten en bijdragen van onze participatieraad, Sportstad en overige (sport)representanten geven we met deze nota 'Iedereen actief!' invulling aan ons sportbeleid voor de jaren 2012 tot en met 2015.

Belangrijk vertrekpunt vormt de breedtesport in Heerenveen. Het ondersteunen en stimuleren van sport en bewegen in wijken en dorpen, georganiseerd door een veelzijdig aanbod vanuit sportverenigingen en overige organisaties is van onschatbare waarde voor onze gemeente. Vanuit de focus en het belang van breedtesport zoeken we vervolgens de verbinding en bijzondere meerwaarde op die topsport, mogelijkheden en faciliteiten ons biedt. In onze visie heeft Heerenveen met de combinatie van breedtesport en topsport unieke mogelijkheden in handen om de komende jaren verder te benutten. In deze nota worden die kansen tussen breedtesport en topsport in vijf speerpunten voor de komende jaren in hoofdstuk 1 en 2 uitgewerkt:

1. De vereniging als spil van de georganiseerde sport;
2. Meer focus op de 'risicovolle' niet-bewegers;
3. De basis voor een sportief leven wordt in de jongste jaren gevormd;
4. Topsport versterkt de breedtesport, breedtesport voedt de topsport;
5. Heerenveen 'dé sportstad van het noorden'.

Onze uitwerking is geen 'dichtgetimmerde aanpak' maar schetst het speelveld en de beleidsaccenten op hoofdlijnen. Samen met de uitkomsten van o.a. onze sportmonitor (nulmeting) willen wij stapsgewijs met publieke en private partijen uitvoering geven aan onze ambities de komende jaren. Onze jaarlijkse aanpak en verantwoording vindt vervolgens plaats aan de hand van uitvoeringsprogramma's. De financiering en uitvoering van deze ambities komen in hoofdstuk 3 aan de orde. Met de beschikbare middelen zetten wij in op een zo groot mogelijk rendement. In onze 'Stad van sport' is derhalve het verdergaand ontwikkelen van partnerschap met private partijen om gezamenlijk meer mogelijk te maken de komende jaren van groot belang. Tot slot zijn bijlagen toegevoegd die specifieker inzicht geven in de evaluatie van ons beleid, actuele ontwikkelingen betreffende het Olympisch Plan, het NASB en de resultaten van de inspraak op de concept visie.

Hoofdstuk 1 - Inleiding & speelveld

1.1 Sport is een manier van leven

Sport biedt plezier en ontspanning. Voor de één om de spieren soepel te houden, voor de ander gezelligheid en een derde wil grenzen verleggen.

De kracht van sport is dat veel mensen het leuk vinden om te doen en om naar te kijken (*sport als doel*). Sport is een effectief instrument op veel terreinen, zoals bijvoorbeeld de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), waarbij 'meedoen!' en sociale cohesie belangrijke accenten zijn. Talentontwikkeling, gezondheid en lokale economie (*sport als middel*) zijn eveneens van belang. Tot slot is sport ook van grote betekenis aan waarden als 'fairplay', 'respect' en 'teamgeest': bindmiddelen die (wellicht nog meer dan voorheen) van belang zijn in onze Heerenveense samenleving.

Kortom, sport is een bijzonder veelzijdig deel van ons leven en zeker in onze gemeente.

Heerenveen is trots op de titel 'Sportstad van het Noorden'. Met als 'uithangborden' ons Thialf stadion, SC Heerenveen en topsporters als Sven Kramer en Epke Zonderland hebben wij een uitstraling tot ver over de landsgrenzen. Deze status en ons imago als 'sportieve gemeente' is ons veel waard. Wij willen dit in de toekomst in Heerenveen en de buurtdorpen verder blijven versterken. Wij realiseren ons daarbij dat een goed georganiseerde lokale breedtesport een nadrukkelijke voorwaarde is voor topprestaties en dus ook voor onze status als sportgemeente.

In de breedtesport is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd. Het breedtesportproject 'Impuls' heeft hieraan onder andere bijgedragen. Diverse projecten zijn uitgevoerd, in het bijzonder gericht op het versterken van sportverenigingen en op het verbeteren van het bewegingsonderwijs. Naast Impuls zijn ook vanuit het 'Sportbeleidsplan 2006-2009' breedtesportprojecten tot stand gekomen. Het sportbeleidsplan was eveneens gericht op de topsport, onze (top)sport-accommodaties en het BOS-project. Kortom door veel partijen is en wordt met hart en ziel gewerkt aan een sportief Heerenveen. Daarbij wordt sport als doel én middel ingezet.

1.2 Actualiseren van onze ambities en aanpak

Tijdens de uitvoering van ons beleid de afgelopen jaren is er veel gebeurd. Denk bijvoorbeeld aan de realisatie van Sportstad Heerenveen. Sportstad heeft een CTO-status gekregen, met als belangrijke pijler de Talenten Academie. Ook de uitwerking van onze plannen hebben tot resultaten én nieuwe inzichten geleid. Zo hebben alle sportverenigingen gebruik kunnen maken van verenigingsondersteuners. Sinds anderhalf jaar wordt door de combinatiefunctionarissen volop aandacht besteed aan de kwaliteit van het bewegingsonderwijs. Dit zijn maar enkele voorbeelden van de activiteiten, met als doel het stimuleren van sporten en bewegen. In aanvulling hierop subsidiëren wij ook de topsportontwikkeling via het Topsport Steunpunt Noord (TSN). Het aflopen van de termijn van het sportbeleidsplan, de beëindiging van het project Impuls en de toekomstige aanpak van de ondersteuning van onze topsport(ers), vraagt ook om een herbezinning op de toekomst van de breedte- en ook topsportontwikkeling.

Gelijktijdig zijn er nieuwe ontwikkelingen in de samenleving die het belang van onze herbezinning onderstrepen. Hierbij kan worden gedacht aan:

- Ons 'Sportbeleidsplan 2006-2009' vraagt om evaluatie en actualisatie. Het ontwikkelen van een resultaatgerichte aanpak is hierbij van belang;
- De bezuinigingen dagen ons uit tot het maken van gerichte keuzes;

- De relatie met overige beleidsterreinen (Wet Maatschappelijke Ondersteuning, gezondheid, economie etc.) waaraan sport een essentiële bijdrage kan leveren willen we explicieter verbinden aan ons beleid;
- Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB);
- Olympische ambities 2028 met overeenkomstige accenten gericht op het creëren van een vitale samenleving (breedtesport), investeren in excellente topsportprestaties en een accent op de economische impact van sport.

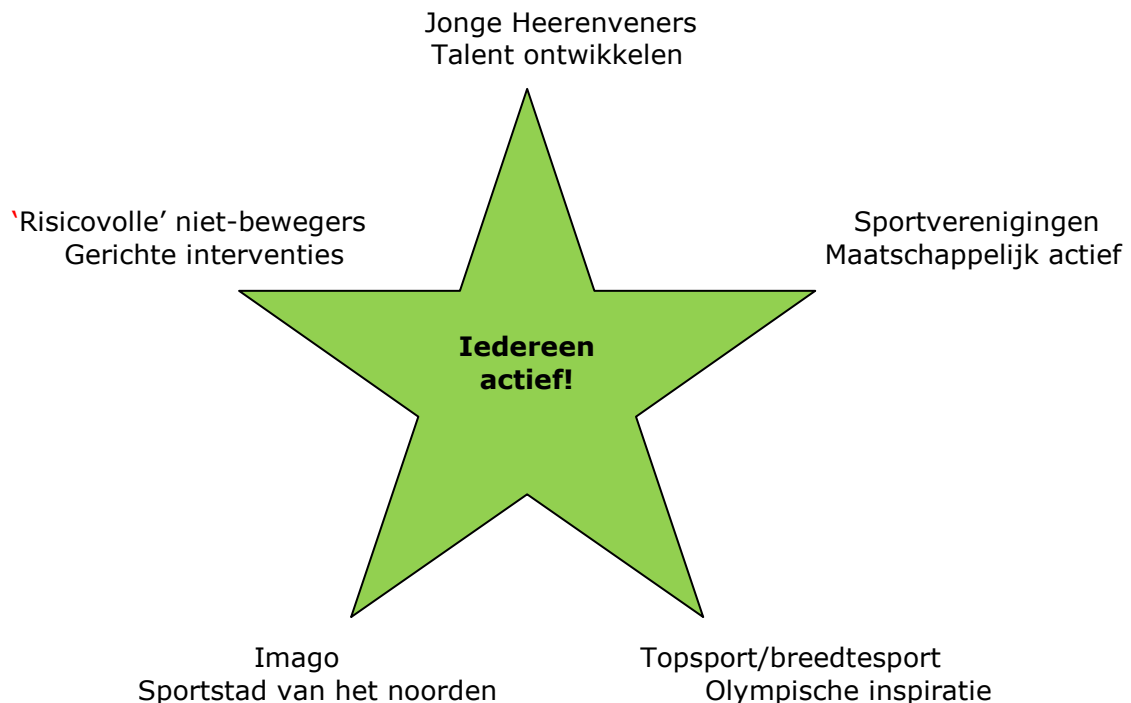
Hoofdstuk 2 - Nieuw perspectief voor de toekomst

2.1 Breedtesportbeleid

Voor het breedtesportbeleid maken wij de komende jaren een aantal gerichte keuzes. Deze keuzes staan in dit hoofdstuk centraal. Bij deze ambities formuleren we vooraf voorwaarden gebaseerd op de evaluatie van ons beleid uit de afgelopen jaren. Onderstaande voorwaarden geven meer richting aan onze toekomstige ambities:

- zorgvuldige probleemanalyse: wat is er aan de hand en wat is er nodig;
- wie is verantwoordelijk;
- wat doen we wel en wat doen we niet;
- doelen en activiteiten SMARTIE¹ maken;
- oplossingsgericht aan de slag bij specifieke doelgroepen.

Met deze voorwaarden willen wij ons richten op vijf speerpunten, die op onderdelen nog nadere uitwerking vragen. De verbindingen worden gevisualiseerd in een ster.

Met 'Iedereen actief!' positioneren we sport en bewegen in het hart van onze samenleving. Sport en bewegen wordt daarmee nog meer dan voorheen een belangrijk onderdeel van het dagelijks leven in Heerenveen. Sport en bewegen is herkenbaar aanwezig in de wijken en dorpen en in het profiel en de ambities van de gemeente Heerenveen. Daarbij is een grote diversiteit aan verschijningsvormen aan de orde; op straat, bij particuliere initiatieven en in onze (top)sportaccommodaties. Van dansschool tot zwemmen, van wandelen tot topsport, van bewegingsonderwijs tot fitness. Kortom sport en bewegen hoort bij (iedereen!) in Heerenveen.

Sport en bewegen levert daarmee een bijdrage aan preventie, een gezonde leefstijl en een sociaal betrokken samenleving. Gelijktijdig biedt sport en bewegen in sociaal economische zin mogelijkheden die in Heerenveen verdergaand kunnen worden benut zoals het (vergroten van) het aantal arbeidsplaatsen, uitbouwen van de relatie met het bedrijfsleven etc. Verbinden en het benutten van kansen is hierbij eveneens het credo.

¹ De afkorting SMARTIE staat voor specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en toetsbaar. De toegevoegde i staat voor innovatief en de e voor energie.

2.2 Concretiseren van onze ambities

Wij willen de sportdeelname tot boven het landelijke gemiddelde brengen en zodoende de maatschappelijke waarde van sport en bewegen optimaal benutten.

Daarbij zetten wij de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB), als internationale norm voor gezond bewegen, in als middel. Tevens maken wij gebruik van gegevens over sportdeelname, vanuit de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO). De huidige sportdeelname is landelijk ongeveer 65%. Deze beide instrumenten resulteren in een zogenaamde combinorm, die niet alleen de kwantiteit van het bewegen meet (het aantal minuten per dag), maar ook de kwaliteit (de intensiteit, etc.). Naar ons inzicht geeft de combinorm, die steeds breder wordt toegepast, een completer beeld van het bewegen binnen onze gemeente, dan een afzonderlijk instrument.

Nederlandse Norm Gezond Bewegen

Het opvolgen van de NNGB zal vooral gezondheidswinst opleveren die in belangrijke mate hart- en vaataandoeningen helpt voorkomen. De norm verschilt per leeftijdsgroep en is vastgesteld op minimaal vijf dagen in de week 30 minuten matig intensief bewegen². De NNGB, waarop wij ons richten, ziet er naar leeftijdsgroep als volgt uit:

- Jeugd onder de 18 jaar: dagelijks een uur matig intensieve lichamelijke activiteit, waarbij de activiteiten minimaal twee maal per week gericht zijn op het verbeteren of handhaven van lichamelijke fitheid (kracht, lenigheid en coördinatie). Voorbeelden hiervan zijn: fietsen met 16 km/u en hardlopen;
- Volwassenen 18-55 jaar: een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op tenminste vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week. Voorbeelden hiervan zijn: wandelen met 5-6 km/u (flink doorwandelen) en fietsen met 16 km/u;
- 55-plussers: een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op tenminste vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week. Voorbeelden hiervan zijn: wandelen met 4 km/u en fietsen met 10-12 km/u.

Om inzicht te kunnen bieden in resultaten zullen wij een 2-jaarlijkse gecombineerde NNGB/RSO-meting onder onze inwoners verrichten. Deze is verwerkt in de sportmonitor, die ons jaarlijks van informatie voorziet. De monitor is in feite een sport/markt informatie systeem wat de komende jaren verder verfijnd en afgestemd (verbinden!) dient te worden aan bijvoorbeeld wijkanalyses, benchmark etc.

Beleidsdoel I	Het verzamelen van gegevens van onze inwoners die worden gebruikt voor het concretiseren van onze beleidsdoelen en -interventies op het terrein van de breedtesport.
Resultaten	Een Sportmonitor (als sport/markt-informatiebron), waar de NNGB en de RSO integraal onderdeel van uitmaken, wordt ontwikkeld en levert in 2012 beleidsinformatie (= nulmeting) op. In 2012 worden de beleidsdoelen en -interventies op het terrein van de breedtesport verder afgestemd op deze informatie.
Partners & Regie	<i>Partners:</i> Kennispraktijk, Sport Fryslan, Sportstad <i>Regie:</i> gemeente

² 'Matig intensief' bewegen kan worden gemeten met behulp van de zogenaamde METabolic equivalent – een maat voor stofwisselingsprocessen.

De vijf terreinen waarop wij willen presteren zijn afgeleid van de vijf speerpunten zoals in de sportster beschreven. Deze terreinen werken wij in dit stadium nog niet gedetailleerd uit. We beperken ons vooralsnog tot de hoofdlijnen. Na vaststelling van deze voorgestelde koers volgt de uitwerking met partners. Daarbij is vooraf al wel duidelijk dat de combinatiefunctionarissen een essentiële rol blijven vervullen in onze aanpak. Een forse impuls geven aan sport en bewegen blijft immers de komende jaren hard nodig. Met deze combinatiefunctionarissen kan de samenwerking tussen onder andere sport, wijk, dorp en onderwijs de komende jaren verder worden versterkt. Op basis van onze sportster behandelen we vijf terreinen:

1. De vereniging als spil van de georganiseerde sport;
2. Meer focus op 'risicovolle' niet-bewegers;
3. De basis voor een sportief leven wordt in de jongste jaren gelegd;
4. Topsport versterkt de breedtesport, breedtesport voedt de topsport;
5. Heerenveen 'Stad van Sport'.

2.2.1 De vereniging als spil van de georganiseerde sport

In Heerenveen en de buitendorpen kennen we ongeveer 80 sportverenigingen. De verenigingen zijn de grootste sportaanbieders. Zij maken het voor vele inwoners mogelijk om iedere week te sporten of te bewegen. Deze verenigingen zijn belangrijke ontmoetingsplekken voor jong en oud. Verenigingen zijn ook in het kader van participeren, gezondheid(spreventie) en sociale cohesie van grote maatschappelijke betekenis.

Veel verenigingen zijn vitaal: ze hebben een goede organisatie. Wij merken wel dat verenigingen het moeilijker krijgen. Het werk is veeleisender geworden. Veel taken rusten op weinig schouders. Daarnaast staan de verenigingen qua ledental onder druk. Zo kiezen volwassenen bijvoorbeeld vaker voor sportscholen. Sportverenigingen vervullen een belangrijke maatschappelijke (sport)functie. Daarbij zien we graag dat verenigingen nauwer gaan samenwerken en een zo groot mogelijk aantal verenigingen zich extra inspant voor aanvullende maatschappelijke initiatieven zoals naschoolse opvang of buurtactiviteiten voor bewoners waar een vereniging gelegen is.

Wij realiseren ons dat de inzet van vrijwilligers beperkingen kent. In onze optiek kunnen dan ook alleen de sterke en grotere verenigingen krachtig bijdragen aan de door sport te realiseren doelen. Verenigingen krijgen ondersteuning vanuit verschillende kanalen. Voor de bevordering van de kwaliteit van de verenigingen ligt nadrukkelijk een primaire verantwoordelijkheid bij de betrokken sportbonden en Sport Fryslan. Deze partijen moeten scherper worden aangesproken op ondersteuning en professionalisering.

Voorbeeld uit de huidige praktijk van Heerenveens verenigingsleven

In de dorpen Oude- en Nieuwehorne is een omnivereniging zeer actief. Men biedt hier vanuit één organisatie voetbal, korfbal, volleybal en gymnastiek/turnen aan en men heeft rond de 500 leden en 200 vrijwilligers. Doordat er sprake is van een omnivereniging is er geen rivaliteit tussen verschillende sportverenigingen onderling. Door een actief en meeverend bestuur is er slechts sprake van een sportieve strijd tussen de afdelingen. Niets leukers bijvoorbeeld dan elkaar aftroeven wat ledenaantal betreft.

Tot de regio Oude- en Nieuwehorne behoren ook de dorpen Mildam, Katlijk en Bontebok. In deze regio is een combinatiefunctionaris actief die haar standplaats in Nieuwehorne heeft. De spilfunctie komt naar voren in de gymnastiek: een meisje die boven het niveau van de gymnastiekvereniging in Mildam uitgroeit, kan een stap hogerop zetten bij de gymnastiektak van UDIROS. Aangezien de combinatiefunctionaris in beide dorpen actief is, dient zij hierin een oogje in het zeil te houden. Zij weet waar de kinderen sporten en wat hun beleving hierin is. Mocht het automatisme er nog niet zijn om door te groeien naar Nieuwehorne, dan kan de CF hierin een actieve rol vervullen.

Met onze breedtesportimpuls zijn wij jarenlang een aanbieder van verenigingsondersteuning en deskundigheidsbevordering geweest. Daarbij richtten wij ons op alle

gemeentelijke sportverenigingen. Uit de evaluatie van ons breedtesportbeleid is gebleken dat er weinig gebruik is gemaakt van verenigingsondersteuning.

In de toekomst zullen wij de ondersteuning aan verenigingen niet langer op deze wijze voortzetten. De voornaamste taken en verantwoordelijkheden liggen wat ons betreft bij de betrokken sportbonden. Dit betekent overigens niet dat wij in de toekomst geen ondersteuning meer bieden aan verenigingen. Wij zien voor onze combinatiefunctionarissen taken weggelegd bij het bestuurlijk en organisatorisch ondersteunen van onze sportverenigingen. Deze ondersteuning willen wij vooral richten op goed georganiseerde sterke (spil)verenigingen. Hierbij is het van belang dat deze verenigingen open staan voor sociaal maatschappelijke initiatieven/innovatie richting de wijk/het dorp of specifieke doelgroepen.

Beleidsdoel II	Een toename van het aantal sportverenigingen in Heerenveen dat zich aantoonbaar inzet voor maatschappelijke doeleinden.
Beoogde resultaten	<p>In Heerenveen zijn in 2013 tenminste vijf verenigingen benoemd, die zich aantoonbaar richten op het bereiken van, deels nader te bepalen, sociaal maatschappelijke doelen en doelgroepen.</p> <p>Deze verenigingen kunnen gebruik maken van ondersteuning (m.n. gericht op organisatorische aangelegenheden), in beginsel uitgevoerd door de combinatiefunctionarissen.</p> <p>Alle combinatiefunctionarissen zijn in 2012 verantwoordelijk voor de coördinatie van uit te voeren beleidsmaatregelen in een eenduidig en nog te bepalen werkgebied in de gemeente, met inbegrip van de daar actieve vereniging, sportverenigingen en onderwijsinstellingen.</p>
Indicator doelbereik	Gegevens verkregen uit de (verenigings)monitor.
Partners & Regie	<p><i>Partners:</i> (Spil) Sportverenigingen, combinatiefunctionarissen.</p> <p><i>Regie:</i> Gemeente</p>

2.2.2 Meer focus op 'risicovolle' niet-bewegers

De populariteit van fitness en de groei van het sporten in de openbare ruimte, zoals hardlopen, illustreren dat sport lifestyle is geworden. Sport is niet meer weg te denken uit ons straatbeeld. Deze groei ondersteunen en faciliteren wij. Sportbeoefening door volwassenen/ouders heeft ook positief effect op kinderen. Het grootste deel van onze inwoners vindt goed hun weg in de sport. Zij bewegen volop en hebben voldoende aan onze sportinfrastructuur. Ons beleid richt zich niet op deze groep.

Voorbeeld uit de huidige praktijk van 'niet bewegers'

Op een basisschool waren er tien leerlingen van groepen 4 tot en met 8 die nog geen zwemdiploma hadden. De redenen hiervoor was hun allochtone afkomst en ook het gebrek aan financiële middelen. Dankzij de oplettendheid van de combinatiefunctionaris en de school is de gemeente hierop geattendeerd. Vervolgens is er via een 1-2-tje tussen gemeente en Sportstad tegen een voordelig tarief zwemles aangeboden aan deze leerlingen. Door een actieve begeleiding van zowel school als combinatiefunctionaris (zonnodig na schooltijd mee naar huis om zwemspullen op te halen) hebben negen leerlingen hun zwemdiploma behaald, die ze zonder deze actieve benadering niet hadden behaald.

Er zijn ook groepen die in sportparticipatie achterblijven; groepen die niet voldoen aan de NNGB en/of RSO-norm, maar waarbij een gezonde leefstijl wenselijk is. Denk bijvoorbeeld aan de kosten voor de samenleving bij ongezond leefgedrag of tal van

mogelijke belemmeringen die sporten en bewegen voor bepaalde bewonersgroepen in de weg kunnen staan. Hierbij valt te denken aan senioren, kinderen uit minimagezinnen, inwoners met een handicap of inwoners die tot de zogenaamde lage-SES groepen behoren (met een lage sociaal-economische status die als risico groepen fungeren in het kader van overgewicht). Voor deze groepen is de stap naar sport vaak groot. Terwijl meedoen aan de samenleving en 'in beweging komen' zeer van belang is.

"Uit onderzoek van het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) blijkt dat lichamelijke activiteit de gezondheidstoestand bevordert en de kans op onder meer hartziekten, diabetes en osteoporose vermindert. Daarnaast is sprake van indirecte effecten. Zo heeft bewegen een positieve invloed op determinanten van gezondheid als lichaamsgewicht en bloeddruk. Het onderzoek van het RIVM toont aan dat onvoldoende beweging, vooral via hartziekten, landelijk voor ongeveer 8.000 sterfgevallen per jaar zorgt. De bijdrage aan de totale ziektelast is ongeveer 4%. Hetzelfde onderzoek toont aan dat vooral obesitas leidt tot een hogere kans op diabetes en hart- en vaatziekten. Ook heeft obesitas invloed op 'sociale en geestelijke omstandigheden', die mede bepalend zijn voor de kwaliteit van het leven. De kosten van overgewicht worden ongeveer geschat op 2% van de totale zorgkosten."

Bovenstaande noties geven, vanuit het belang van 'focus en keuzes maken', aanleiding om onze huidige aanpak zorgvuldig onder de loep te nemen. Richten onze maatregelen zich, vanuit het maatschappelijk belang, wel op de juiste inwoners? Opvallend is namelijk dat veel van onze stimuleringsactiviteiten zich richten op onze jongste jeugd (bijvoorbeeld de sportsnuffelweek, het BOS-project, etc). Uit de laatste sportmonitor is gebleken dat deze 'doelgroep' al volop sport, ongeacht stimuleringsmaatregelen. Om in dit kader verantwoorde nieuwe keuzes te kunnen maken zijn in eerste instantie de juiste gegevens benodigd, te verzamelen via de sportmonitor.

Met behulp van deze onderzoeksgegevens (uit de sportmonitor en gegevens over gezondheidsachterstanden) herijken wij ons stimuleringsprogramma en zorgen we voor een doelgroep- en wijkgerichte inzet van maatregelen.

Beleidsdoel III	In 2012 zijn alle door de gemeente gesubsidieerde sportstimuleringsmaatregelen gerelateerd aan doelen en doelgroepen
Beoogde resultaten	<p>Een sportmonitor met gegevens over specifieke doelgroepen is in 2012 ontwikkeld en in uitvoering. De resultaten van de sportmonitor geven onder meer inzicht in de sport- en beweefrequentie van bewonersgroepen;</p> <p>Informatie over sport- en beweeggedrag van (deels nog te bepalen) doelgroepen is in 2012 verkregen;</p> <p>In 2012 zijn, op basis van de verkregen informatie, meetbare activiteiten en doelgroepgerichte interventies ontwikkeld voor de jaren volgend op 2012.</p>
Indicator doelbereik	Voorstel(len) met betrekking tot de uitwerking van de in deze notitie genoemde thema's.
Partners & Regie	<p><i>Partners:</i> GGD, zorgverzekeraars, sportverenigingen, onderwijsinstellingen, Sport Fryslân</p> <p><i>Regie:</i> gemeente</p>

2.2.3 De basis voor een sportief leven wordt in de jongste jaren gelegd

Sport is de favoriete vrijetijdsbesteding van jongdigen en is een belangrijk aspect bij het opgroeien en opvoeden. Wij zien graag dat steeds meer jeugd het plezier van sporten

ontdekt en daarmee profiteren van de positieve effecten. Sport is gezond, draagt bij aan het aanleren van sociale vaardigheden en bevordert de lichamelijke, mentale en emotionele ontwikkeling. Mede vanuit dit gezichtspunt zien wij het belang van een gezonde start van de levensloop als voorwaarde voor een gezond en sportief leven ('jong geleerd is immers oud gedaan'). Daarbij zijn sport en bewegen ook essentieel in de aanpak van overgewicht en obesitas. Wij zullen dan ook aandacht besteden aan het bestrijden van overgewicht en aan het welzijn van jeugd in hun directe omgeving (de buurt, het dorp).

Voorbeeld uit de praktijk van jeugdsport

Een basisschoolleerling heeft enorm overgewicht, had nooit gymkleding mee, had veel angst voor de gymles en durfde eigenlijk niks. Na een proces waarin de combinatiefunctionaris en ondersteunende studenten zijn angst hebben overwonnen en hem vertrouwen hebben gegeven, heeft hij eind juni 2011 de hele survivalrun van 5 km volbracht van de jaarlijkse Survival in De Knipe. Hij heeft inmiddels altijd zijn gymkleden mee en vindt gymnastiek nu het leukste vak op school. Het gaat goed met hem, hij gaat met sprongen vooruit qua motoriek en zelfvertrouwen. Inmiddels is hij lid geworden van de plaatselijke basketbalvereniging.

Wij beschikken niet over voldoende cijfermateriaal om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over het aantal sportende jongeren, frequentie van sporten, potentiële risicogroepen, etc. Wel is uit de laatst uitgevoerde sportmonitor (2007) gebleken dat in de regio Zuidwest Friesland (waar wij bij dit onderzoek deel van uitmaakten) maar liefst 94% van de 6 t/m 11 jarigen voldoet aan de RSO norm³. In de leeftijdscategorie 12 t/m 17 jaar geldt dit voor 91%. Door de lage respons op deze sportmonitor is de betrouwbaarheid echter beperkt.

Met uitkomsten uit onze sportmonitor willen wij gericht op jeugd, de volgende accenten aanbrengen:

Sport: meer jeugd die vaker sport, met aandacht voor achterblijvers

Iedereen krijgt de kans om sporttalenten te ontdekken en te ontwikkelen. Onze inzet is gericht op het verminderen of wegnemen van mogelijke belemmeringen. Daarbij kan worden gedacht aan het gemeentelijk participatiefonds voor kinderen, dat het mogelijk maakt dat kinderen van gezinnen met een minimuminkomen toch lid kunnen worden van een sportvereniging. De mogelijkheden werken wij binnen beschikbare budgetten uit. Hierbij wordt samengewerkt met het Jeugdsportfonds Friesland en de Stichting Leergeld.

De nieuwe wetgeving die vanaf 1 september 2007 voor naschoolse opvang van kracht is, biedt kansen. De wet verplicht basisscholen naschoolse opvang aan te bieden. Dit biedt de gelegenheid om de schoolsport verder te versterken. Sportactiviteiten zijn immers zeer geschikt voor het invullen van een naschools opvangprogramma. Hierbij kunnen de combinatiefunctionarissen een belangrijke rol spelen. Van belang is in ieder geval die jeugd te bereiken, die nog niet uit eigen beweging sporten of bewegen.

Sporten onder schooltijd

Een voorwaarde voor het verantwoord sporten onder schooltijd is goed bewegingsonderwijs. Vakinhoudelijke kennis is in dit kader van belang. Daarbij vinden wij tevens dat jeugd tot en met hun achttiende jaar bewegingsonderwijs moet krijgen. In onze gemeente zijn in het primair onderwijs geen vakdocenten meer actief. Aangestuurd en gecoördineerd door de combinatiefunctionarissen hebben wij de ambitie om de kwaliteit van het bewegingsonderwijs de komende jaren te verbeteren.

³ Hierin wordt iemand die de afgelopen 12 maanden meer dan 11 keer heeft gesport als 'sporter' aangemerkt. Sport tijdens gymlessen/lessen lichamelijke oefening wordt daarbij buiten beschouwing gelaten.

Beleidsdoel IV	In 2013 bestaat een gemeente dekkend aanbod gericht op 'professionalisering van het bewegingsonderwijs'.
Beoogd resultaat	In 2012 maakt minimaal 75% van alle basisscholen gebruik van de mogelijkheden voor 'professionalisering van het bewegingsonderwijs', aangestuurd door de combinatiefunctionarissen in samenwerking met het Friesland College. In 2013 kunnen alle (momenteel 31) basisscholen gebruik maken van deze mogelijkheden.
Indicator doelbereik	Het aantal basisscholen dat gebruik maakt van het aanbod van de bewegingsconsulenten
Partners & regie	<i>Partners:</i> Basisscholen, combinatiefunctionarissen, Friesland College, Sportstad Heerenveen, Zorgverzekeraar De Friesland, Hanze Hogeschool, Sport Fryslân <i>Regie:</i> gemeente i.s.m. coördinator combinatiefunctionarissen

Sporten na schooltijd

Op verschillende fronten wordt gewerkt aan de realisering van naschoolse sportactiviteiten. Vooral Sportstad speelt hierbij een rol. Daarnaast krijgt het (voormalige) BOS-project in de Greiden en omgeving steeds meer zijn beslag. Door het aanbieden van sportieve activiteiten stellen wij basisschoolleerlingen in staat om ook ná schooltijd op een gezonde wijze de dag te kunnen besteden. In de nabije toekomst willen wij onze inzet voor het aanbieden van naschoolse sportieve activiteiten gerichter inzetten. Aan basisscholen die zich in dorpen/wijken bevinden waar relatief veel bewoners met een lage sociaal economische status (SES) wonen, geven we extra aandacht⁴. Juist daar stimuleren wij jeugd om in beweging te komen. Dit heeft tot gevolg hebben dat wij onze inzet in dorpen en wijken met een hogere gemiddelde SES zullen afbouwen. Wij hebben inzicht in de postcodegebieden in onze gemeente waar relatief veel bewoners wonen met een lage SES. Aan deze postcodegebieden zal, vanuit maatschappelijk oogpunt, prioriteit worden toegekend.

Beleidsdoel V	In 2013 vindt het aanbod aan naschoolse bewegingsactiviteiten tenminste plaats in vijf viercijfer postcodegebieden met de laagste SES-scores.
Beoogd resultaat	In 2013 kan jeugd uit vijf postcodegebieden met een lage gemiddelde SES-scores gebruik maken van naschoolse bewegingsactiviteiten.
Indicator doelbereik	Het aantal postcodegebieden met een gemiddeld lage SES-score waar naschool bewegingsaanbod aanwezig is.
Partners & Regie	<i>Partners:</i> Basisscholen, combinatiefunctionarissen, Sportstad, Friesland College, Sport Fryslân <i>Regie:</i> gemeente

⁴ Het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft op basis van elke vierpositie postcodegebied een selectie gemaakt van dorpen/wijken in onze gemeente met een hoge en lage SES (en alles wat daartussen zit). Afstemming op overig gemeentelijk beleid vindt in dit kader plaats. Zie voor 'scores hoge en lage SES' bijlage 3 van deze nota.

Gezondheid: tegengaan van het groeiende probleem van overgewicht en obesitas

Het toenemend overgewicht van onze jeugd is een van de grote vraagstukken in het kader van de volksgezondheid. Overgewicht gaat, behalve met fysieke obstakels, vaak gepaard met een negatief zelfbeeld en een gebrek aan zelfvertrouwen. Het stimuleren van een gezonde, actieve leefstijl vraagt om een gecombineerde inzet op het gebied van sport, voeding, voorlichting, signalering en ouderbetrokkenheid. Met de middelen uit het NASB (Nationaal Actieplan Sport en Bewegen), ontwikkelen wij in samenspraak met partners de komende jaren concrete plannen in dit kader. In bijlage 3 is het NASB concept plan opgenomen.

Ook blijkt uit onderzoek (GGD) dat het percentage overgewicht het sterkst stijgt tussen het 20^e en 40^e levensjaar. Door juist de beleidsinterventies te richten op de doelgroep daaronder (12 t/m 18 jaar) kan gestimuleerd worden dat men blijft sporten en bewegen, ook na hun 20ste levensjaar zodat een sterke stijging in overgewicht kan worden voorkomen.

Beleidsdoel VI	Het percentage jongeren van 12 t/m 18 jaar met overgewicht is in het jaar 2016 niet toegenomen ten opzichte van basisjaar 2008.
Beoogde resultaten	Vanaf 2012 wordt het 'Actieprogramma NASB in uitvoering gebracht'; Op basis van vierjaarlijkse onderzoeksgegevens (laatstelijk 2008) van de GGD is gebleken dat de jeugd van 12 t/m 18 jaar met overgewicht in het jaar 2016 niet is toegenomen ten opzichte van de onderzoeksresultaten uit 2008 (basisjaar 2008: percentage 12 t/m 18-jarigen in Heerenveen met overgewicht bedraagt 7%).
Indicator beleidsdoel	Het percentage jeugd met overgewicht, (4-jaarlijks) gemeten door de GGD
Partners & Regie	<i>Partners:</i> GGD, Heerenveense basisscholen, Voortgezet Onderwijs, Sportstad Heerenveen, Heerenveense sportverenigingen, sport Fryslan, Zorgverzekeraar De Friesland <i>Regie:</i> gemeente

2.2.4 Topsport versterkt de breedtesport, breedtesport voedt de topsport

Het collegeprogramma 2010-2014 stelt dat topsport bijdraagt aan de profilering van de gemeente, terwijl topsporters een positieve uitstraling kunnen hebben als rolmodel. Topsporters worden gestimuleerd zich maatschappelijk in te zetten, bijvoorbeeld door deelname aan sportprojecten.(zoals bij basketbal- voetbal- judo, schaatsen en turnclinics). Aan deze opdracht geven wij, mede binnen dit thema, uitvoering.

Voorbeeld uit de huidige praktijk van topsport & breedtesport

Het school-sport-seizoen is medio oktober echt van start gegaan. Alle cursisten van het CIO en studenten van de ALO zijn dan geplaatst op hun stageadres en zijn actief in en rond de scholen. Vanaf die tijd ontvangen alle basisschoolleerlingen een t-shirt van "Scoren voor Gezondheid" en een boekje over gezonde voeding uit handen van een selectiespeler van SC Heerenveen. Hij vertelt dan tevens dat gezonde voeding van belang is en dat je dagelijks in beweging moet komen om gezond en fit te worden. Voor veel leerlingen is dit over het algemeen bekende informatie, maar indien dit verteld wordt door een bekend gezicht uit de sport maakt het verhaal een onuitwisbare indruk op de kinderen. Waar het kan gaan spelers alle deelnemende scholen langs. Verder wordt er gebruik gemaakt van topsporters en toptrainers van het CTO, waaronder Epke Zonderland.

Topsport en breedtesport zijn verweven in ons sportbeleid. Dit is goed verklaarbaar omdat topsport en breedtesport onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en elkaar versterken. Breedtesport heeft hierbij een aanvoerfunctie en de topsport aanjaagfunctie. Topsporters fungeren als rolmodel voor jeugd. Topsporters beschikken ook over het vermogen om aan te zetten tot sportparticipatie. Identificatie en ontwikkeling van zelfvertrouwen zijn daarbij sleutelwoorden.

Eén van de manieren om de relatie tussen onze topsport en breedtesport te versterken is door topsporters en verenigingen uit te nodigen hun maatschappelijke betrokkenheid te tonen, door zich in te zetten voor de gemeenschap. Een aansprekend voorbeeld is het project 'scoren in de wijk', waarin topsporters participeren (www.scorenindewijk.nl). Hierbij kan worden gedacht aan topsporters die op scholen het belang van het behalen van een diploma benadrukken of het belang van een gezonde, sportieve levensstijl uitleggen. Ook kunnen topsporters participeren in sportieve evenementen, als aanjager en als rolmodel. Op deze wijze wordt de band tussen top- en breedtesport versterkt. Met ingang van 2012 willen wij (duurzame) afspraken maken met topsporters en organisaties (SC Heerenveen en CTO topsporters) die als sportambassadeur worden ingezet.

Een ander middel om de relatie tussen de top- en breedtesport te versterken is het organiseren van een grootschalig sportevenement, waar naast breedtesporters ook topsporters deel van (gaan) uitmaken en waar beide categorieën sporters elkaar kunnen ontmoeten. Wij gaan ons inzetten om een dergelijk sportevenement (als onderdeel van ons evenementenbeleid) met inzet van externe partijen mogelijk te maken in de toekomst.

Beleidsdoel VII	In 2014 bewegen mede door de inzet van topsporters meer inwoners, al dan niet in verenigingsverband, dan in het daaraan voorafgaande kalenderjaar, met als startjaar 2012.
Beoogd resultaat	Een jaarlijkse toename (cumulatief) van het aantal inwoners dat voldoet aan de zogenaamde combinorm ⁵ (de NNGB in combinatie met de RSO), van 2012 (startmoment is meting 2012) t/m 2014. Duurzame afspraken van 2012 over de concrete inzet van topsporters ten bate van de breedtesport.
Indicator beleidsdoel	Gegevens met betrekking tot de combinorm van onze inwoners, als onderdeel van de sportmonitor. Gegevens met betrekking tot de afzonderlijke NNGB en de RSO van onze inwoners, als onderdeel van de sportmonitor.
Partners & Regie	<i>Partners:</i> Heerenveense topsporters (afkomstig van SC Heerenveen, CTO Noord, de schaatsploegen, etc.), het onderwijs, sportverenigingen, lokale middenstand. <i>Regie:</i> gemeente

Topsport in Heerenveen

Tot voor kort subsidieerden wij voor de ondersteuning van topsport, jaarlijks het Topsport Steunpunt Noord (TSN). Het TSN maakt deel uit van het Olympisch Netwerk van NOC*NSF en heeft als voornaamste doel om meer talenten en topsporters uit Noord Nederland op het hoogste (inter)nationale niveau actief te laten zijn. Dit wil het TSN onder meer bewerkstelligen door afspraken te maken met het onderwijs, in de vorm van aangepaste lesroosters voor talenten, maar ook door intensieve begeleiding van talenten en topsporters te faciliteren, bijvoorbeeld via krachtraining, voedingsadvies, etc.

⁵ Zie voor definitie hoofdstuk 2, paragraaf 2.2.

Het Ministerie van VWS heeft voorts in samenwerking met NOC*NSF de ambitie geformuleerd om structureel bij de top tien sportlanden van de wereld te (blijven) behoren. Beide partijen constateren dat daarbij een nationaal talentontwikkelingsprogramma een noodzakelijke investering is, vooral op het gebied van facilitaire ondersteuning. Het alleen inzetten op topsporters die nu presteren biedt onvoldoende garantie voor toekomstig succes.

Eén van de daaruit volgende acties was het opzetten van vier CTO's (Centrum voor Topsport en Onderwijs) in Nederland. CTO's zullen moeten voorzien in de behoefte om talenten op te leiden en te begeleiden tot topsporter met alle, te creëren, voorwaarden die hiervoor noodzakelijk zijn. Van belang is dat de sporter zich volledig kan ontplooiën op één locatie, waar trainingsfaciliteiten, onderwijs en medische zorg aanwezig zijn. Sportstad Heerenveen is verkozen tot één van de CTO-locaties. Deze selectie past uitstekend bij de ambitie die wij hebben, als 'stad van sport'. Deze status schept ook verplichtingen. Zo zullen in de loop der jaren, naast de topsportprogramma's van de zes sportbonden die nu aan het CTO gelieerd zijn, meer topsportprogramma's moeten worden aangetrokken. Daarnaast zal ook gewerkt moeten worden aan een optimale begeleiding van aankomende topsporters, de zogenaamde talentontwikkeling.

Wij verbinden ons vanzelfsprekend aan het CTO. Wij beschouwen de CTO status van Sportstad Heerenveen als zeer waardevol. Zo draagt het CTO naar ons inzicht bij aan ons imago als 'Stad van sport'. Ook de breedtesport zal de vruchten van het CTO gaan plukken. De aanwezigheid van talenten en topsporters is immers waardevol. Door deze topsporters in verbinding te brengen met de breedtesporters kunnen zij als rolmodel fungeren en een stimulans zijn voor jeugd om in beweging te komen (en blijven). Kortom, het CTO draagt naar ons inzicht in belangrijke mate bij aan de verschillende thema's in deze beleidsnota.

Geconstateerd is dat de werkzaamheden van het eerder genoemde TSN en die van het CTO elkaar overlappen. In de praktijk vindt dan ook nauwe samenwerking plaats. Een onderscheid is de focus die het CTO hanteert, ten aanzien van de in Heerenveen aangesloten bonden, versus de meer generalistische aanpak van het TSN. Om die reden is aangestuurd op een verdergaande samenwerking tussen TSN/CTO. Sinds de zomer van 2011 is dit geëffectueerd.

Beleidsdoel VIII	Het TSN/CTO in Heerenveen wordt, voor wat betreft gemeentelijke topsportondersteuning, onze preferente partner.
Beoogd resultaat	In 2014 en 2016 heeft CTO Noord in Heerenveen haar accreditatie/status behouden en vindt vanuit het CTO aantoonbaar samenwerking plaats met de gemeentelijke breedtesport.
Indicator beleidsdoel	Indicator voor accreditatie is de NOC*NSF toekenning en de indicator voor de samenwerking met de gemeentelijke breedtesport is het aantal topsporters/talenten, ondersteund door het TSN/CTO.
Partners & Regie	<i>Partners:</i> Sportstad Heerenveen, onderwijs, De drie noordelijke provincies en 'sportgemeenten' Groningen, Sneek, Smallingerland, Leeuwarden, Assen en Hoogeveen, Sport Fryslân. <i>Regie:</i> gemeente

2.2.5 Heerenveen 'Stad van Sport'

Heerenveen is in het land synoniem voor sport. Uit het in 2011 uitgevoerde imago-onderzoek blijkt dat bijna 2/3 van de geïnterviewde Friezen bij Heerenveen als eerste een sportgerelateerde associatie heeft. Een kleine gemeente waar zoveel sporters

vandaan komen en waar zulke topsportaccommodaties staan, is wel erg bijzonder. De reden dat in Heerenveen blijkbaar meer mogelijk is dan elders, ligt in de kleinschaligheid en creativiteit. De lijnen zijn kort, het vertrouwen in elkaar groot en geld staat niet voorop. Op deze wijze is SC Heerenveen groot geworden, heeft Heerenveen een CTO, (terwijl Rotterdam, Utrecht en Den Haag met lege handen bleven) en zijn er in alle kernen en wijken actieve sportverenigingen.

Als 'Stad van Sport' hebben wij een landelijke en mondiale uitstraling. Deze vergaarde status is mede door de beschikbaarheid van kwalitatief hoogstaande sportfaciliteiten en prestaties van groot maatschappelijk- en economisch belang. Bij een dergelijke status passen hoge ambities. Mede daarom schaaft Heerenveen zich ook achter het Olympisch Plan 2028. Dit plan zou in 2016 kunnen resulteren in de kandidatuur van Nederland voor de Olympische Spelen van 2028. Om maximaal te kunnen profiteren van deze ambities staan drie zaken centraal: talentontwikkeling, evenementen en accommodaties. Willen we meeprofiten dan hebben we ze alle drie nodig: talenten en topsporters, evenementen en topsportaccommodaties. Daarbij focussen wij, zoals in het vorige thema benoemt, op de sporten die aansluiten bij de ontwikkeling van het CTO, maar eveneens op de renovatie van Thialf. In dat kader streven wij er naar om in 2016 op Olympisch niveau te zijn.

Een mogelijke kandidatuur is zeer inspirerend! Het gaat immers om het grootste evenement ter wereld: 9 miljoen tickets, 15 duizend atleten, 20 duizend mediavertegenwoordigers, 70 duizend vrijwilligers en meer dan 4 miljard tv-kijkers. Het Internationaal Olympisch Comité eist 'compacte spelen', met o.a. een adequate infrastructuur, geschikte accommodaties, adequate mediavoorzieningen en voldoende hotels. Maar daarnaast, en dat kan wel eens een belangrijker uitdaging betekenen dan onze infrastructuur, bekijkt men of een land zich als een echt sportland manifesteert.

Wij willen graag onze bijdrage leveren. In 2016 willen wij een 'Stad van Sport' zijn met een hoge sportparticipatie en een sportsector die haar maatschappelijke en economische waarde volop benut. Door er naar te streven het percentage sporters tot boven het landelijk gemiddelde van 65% te brengen leveren wij een eerste bouwsteen voor het Olympisch Plan 2028. Daarnaast zullen wij moeten blijven investeren in ons sportieve imago. In bijlage 2 zijn de Olympische ambities in 3 accenten uitgewerkt. Achtereenvolgens betreft het 'vitale samenleving', 'excellente prestaties' en 'economische impact'. Deze uitwerking sluit naadloos aan bij onze ambities voor de komende jaren.

'Stad van sport' voorbeeld uit de huidige praktijk

Heerenveen staat voor sport. In reclame uitingen op radio en televisie wordt bij grote evenementen immers steevast Heerenveen genoemd. Eenmaal op weg naar Heerenveen is de 'sportskyline' vanaf de A32 indrukwekkend. Bij bijeenkomsten in het land dienen ambtenaren en bestuurders regelmatig uit te leggen dat de gemeente echt minder dan 50.000 inwoners heeft, terwijl toehoorders het idee hebben dat het "dorp" Heerenveen minstens 80.000 inwoners heeft...

Sport als marketinginstrument

In het sociaal economisch beleidsplan wordt gerefereerd aan het imago van Heerenveen als 'Stad van Sport'. Om deze kwaliteiten te benadrukken is naar ons idee meer nodig dan alleen gebruik maken van Sportstad Heerenveen, Thialf en SC Heerenveen. Ook het bedrijfsleven kan een belangrijke bijdrage leveren aan dit imago. Een bijdrage, die ook in positieve zin terug moet slaan op het bedrijfsleven, het vestigingsklimaat en het aantal arbeidsplaatsen.

Om aan deze belangen tegemoet te komen, ontwikkelen wij momenteel in het kader van ons economisch beleid 2011-2016 een marketingaanpak, waarin wij sport en sportiviteit nadrukkelijk naar voren schuiven als marketinginstrument. Deze marketing heeft ook

andere aspecten dan het benutten van het sportimago. Hierbij valt te denken aan de acquisitie van nieuwe bedrijvigheid. Daarnaast kunnen andere combinaties met de musea, het theater, etc. worden benut. De gemeente dient deze en andere partijen vanuit een makelaarsrol te betrekken. In 2012 vinden er in relatie tot bovenstaande thema's een aantal onderzoeken plaats in Heerenveen (o.a. sport- imago- en identiteitsonderzoek). Inzet is om de uitkomsten van het identiteitsonderzoek, de ambities uit de nota sociaal economisch beleid en het sportbeleid in het eerste kwartaal van 2012 door te ontwikkelen naar één samenhangende meerjarige communicatiestrategie. Daarbij is zowel landelijke als lokale profilering aan de orde. Beoogd wordt deze campagne medio 2012 te introduceren.

Beleidsdoel IX	Ontwikkelen samenhangende meerjarige communicatiestrategie om Heerenveen op het gebied van sport en bewegen explicieter op de kaart te zetten.
Beoogd resultaat	Marketing- communicatiestrategie is in 2014 succesvol in uitvoering en sport wordt als middel ingezet voor citymarketing.
Indicator beleidsdoel	Nader uit te werken in de eerste twee kwartalen van 2013.
Partners & regie	<i>Partners:</i> Sportstad Heerenveen, sportverenigingen, Sport Fryslan, CTO. <i>Regie:</i> gemeente

Sport en ruimte

De inrichting van de openbare ruimte kan ook bijdragen aan het sportimago van Heerenveen. In dit kader speelt het visualiseren van 'sport' in onze gemeente een voorname rol. De huidige sportvoorzieningen zijn namelijk in redelijke mate geconcentreerd in bepaalde gebieden, met elk een eigen karakter (zie onderstaand kaartje v.w.b. de volgende nummering), zoals:

- Gebied nr.1: Sportstad (top- en breedtesport) aan de snelweg A32;
- Gebied nr. 2: 'Sportcampus' (menging sport in verenigingsverband en scholen): samenhangende zone langs spoor en ds. Kingweg; duidelijk zichtbaar;
- Gebied nr. 3: Recreatiegebied De Heide (vooral individueel sporten; deels zichtbaar vanaf het spoor en aan de Rottumerweg;
- Gebied nr. 4: Huidig Thialf (aan het spoor).

De ligging van veel voorzieningen langs ontsluitingswegen en het spoor, biedt mogelijkheden tot het zichtbaar maken van 'sport' in Heerenveen. De pijlen in de tekening suggereren het idee om Sportstad en de 'sportcampus' mogelijk ruimtelijk aan elkaar te koppelen. Dit kan via de lijnen langs de Atalantastraat/Koornbeursweg en de Rottumerweg. Langs deze lijnen zou het thema sport tot uiting kunnen komen in mogelijke toekomstige aanvullende voorzieningen, maar ook in de inrichting van de openbare ruimte. Gedacht zou kunnen worden aan een gemarkeerde route, bijvoorbeeld in de vorm van een afwijkend gekleurde (fiets)route. Deze zou door kunnen lopen in de ds.Kingweg en de Abe Lenstraboulevard, waardoor een circuit ontstaat dat regulier, maar ook tijdens evenementen, gebruikt kan worden. De 'sportcampus' zou nog meer dan nu een verzamelplaats van voorzieningen kunnen worden, waarbij ook de route langs het spoor geaccentueerd wordt ('etalage' van Stad van Sport langs het spoor). Kortom, vele mogelijkheden voor het beter zichtbaar maken van de sportieve identiteit van Heerenveen. Van belang is dat er al een goede basis ligt van geclusterde voorzieningen. Het sterker in beeld brengen en inbedden in een samenhangende structuur is de opgave, die overigens in eerste instantie ook met relatief beperkte middelen tot stand kan komen. Maatschappelijk doel/ambitie: het imago van Heerenveen als 'stad van sport' manifesteren in de openbare ruimte.

Aanvullend op bovenstaande is het van belang om ook het buitengebied te verbinden. Sport- onderwijs- recreatieve- en speelvoorzieningen (in de openbare ruimte) zijn immers in de buurtdorpen ook voorzieningen van waarde. De combinaties van sportvoorzieningen en activiteiten creëren daarbij een meerwaarde voor organisaties en bewoners in de dorpen. Ook in relatie tot toerisme en recreatie is een combinatie van mogelijkheden te realiseren door bijvoorbeeld (fiets)routes beter te verbinden.

Beleidsdoel X	Voor zowel bewoners, als bezoekers wordt Heerenveen in eerste instantie geassocieerd met 'sport'.
Resultaat	Het aantal inwoners en bezoekers van Heerenveen geeft de komende jaren, van 2012 t/m 2016, in toenemende mate aan dat onze gemeente een sportgemeente is.
Indicator beleidsdoel	Gegevens uit de sportmonitor, waarin bewoners wordt gevraagd naar het (sportieve) imago van Heerenveen; Gegevens uit nader te bepalen onderzoek onder inwoners buiten onze gemeente, over het imago van Heerenveen.
Partners & Regie	<i>Partners:</i> Sportstad Heerenveen, Sport Fryslân, Thialf, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties e.d. <i>Regie:</i> gemeente

Hoofdstuk 3. Financiële consequenties

3.1 Focus op co-financiering

Onze primaire inzet is de komende jaren gericht op het combineren (verbinden!) van financiering van initiatieven. De focus is daarbij gericht op de combinatiefunctionarissen. Daarnaast zijn er een reeks van andere mogelijkheden die de komende jaren explicieter kunnen worden benut. Concreet betreft het o.a. subsidies vanuit de functies jongerenwerk en welzijn. Ook deze budgetten kunnen ten dele worden ingezet om tijdens activiteiten sport en/of bewegen te stimuleren. Daarnaast zijn ook meer combinaties te maken via toeristische arrangementen, sponsoring vanuit ondernemersverenigingen, het onderwijs, het bedrijfsleven, fondsen en/of vanuit ziektekostenverzekeraars. Afstemming van onze sportambities op onder andere onze nota sociaal economisch beleid en het gezamenlijk organiseren van (strategisch) partnerschap is hierbij essentieel.

3.2 Financiering van combinatiefunctionarissen

Voor het uitvoeren van onze ambities uit dit beleidskader is de inzet en financiering van de combinatiefuncties van belang. Wij kiezen voor het behalen van resultaten voor een geconcentreerde inzet van onze beperkt beschikbare middelen. De combinatiefuncties worden op basis van een strikte 60:40 verhouding voor 40% gefinancierd vanuit het Rijk. De totale Rijksfinanciering is gebaseerd op het creëren van 6,1 fte voor de gemeente Heerenveen. In eerdere advisering heeft u ingestemd met deze aanpak en onze co-financiering. Wij hebben bij deze advisering aangegeven dat de co-financiering uit de bestaande financiering van projecten dient te komen. Met onderstaand overzicht geven wij u inzicht in de totale financiering. Door het bundelen van deze budgetten wordt versnippering tegengegaan.

Kosten combinatiefuncties

	2011	2012	2013	2014
Kosten combinatiefunctie	213.992,--	330.000,--	330.000,--	330.000,-
Activiteitenbudget	15.000,--	25.000,--	25.000,--	25.000,--
Totale kosten	228.992,--	355.000,--	355.000,--	355.000,--

Opbouw financiering / inkomsten

	2011	2012	2013	2014
Rijksbijdrage	73.536,--	121.461,--	121.461,--	121.461,--
Breedtesport budget (1)	80.342,--	81.146,--	81.957,--	82.777,--
BOS-project (2)	32.839,--	33.167,--	33.499,--	33.834,--
Ombuiging buitensport (3)	2.633,--	6.396,--	6.460,--	6.525,--
Ombuiging Sportsubsidie (4)	18.088,--	25.786,--	33.452,--	43.878,--
De Friesland Zorgverzekeraar (5)	10.000,--	10.100,--	10.200,--	10.300,--
Bijdrage onderwijs (6)	0,--	0,--	60.000,--	60.000,--
Totaal opbouw financiering	217.438,--	278.056,--	347.029,--	358.775,--

Resterend tekort/overschot financiering en dekking

	2011	2012	2013	2014
Tekort (kosten -/- inkomsten)	11.554,--	76.944,--	7.971,--	+ 3.775,--
Verrekening onderbesteding voorgaande jaren (7)	95.342,--	83.788,--	6844,--	0,--
Totaal tekort/overschot (8) aangevuld met NASB middelen	+ 83.788,-	+ 6.844,-	- 1.127,-	+ 3.775,-

Ad. 1. Breedtesportbudget

Betreft een reeds bestaand structureel sportbudget dat vrijvalt vanuit de financiering van de het Breedtesportproject Impuls. Voorgesteld wordt dit budget in te zetten als cofinanciering voor de combinatiefuncties.

Ad. 2. BOS-project

BOS (Buurt, Onderwijs Sport) project is eveneens een structureel sportbudget dat vrijvalt en wordt ingezet als cofinanciering voor de combinatiefuncties.

Ad. 3. Ombuiging buitensport

In het budget buitensport is ruimte gecreëerd door eigen inzet van verenigingen te stimuleren en een onderbesteding van het budget tegemoetkoming nutskosten te betrekken.

Ad. 4. Ombuiging sportsubsidie

In het budget sportsubsidies is sprake van een gefaseerde ombuiging de komende jaren. Er is ruimte te creëren in het budget jeugdsport, de snuffelweek en de senioren sport. Opgemerkt dient te worden dat de combinatiefuncties voor betrokken groepen wel een functie blijven vervullen.

Ad. 5. De Friesland Zorgverzekeraar

De Friesland Zorgverzekeraar heeft een structurele bijdrage toegezegd voor de komende jaren.

Ad. 6. Bijdrage derden

Vanaf 2013 zou er een structureel tekort zijn van € 60.000,-, dit zal worden gedekt door de schoolbesturen van de deelnemende onderwijspartners. Hierin neemt Openbaar scholennetwerk De Basis een voortrekkersrol, omdat de basisscholen de meeste baat hebben bij de inzet van de combinatiefunctionarissen.

Ad. 7. Verrekening onderbesteding

Vanaf 2009 is met het oog op de (te verwachten) cofinanciering van de combinatiefunctie bewust al ingezet op reservering van budgetten uit o.a. de breedtesport. Het positief resultaat van 2011 dient verrekend te worden met de jaren 2012, 2013 en 2014.

Ad. 8. Overschot/tekort

De tekorten in 2013 worden gedekt vanuit de NASB-middelen.

Bijlage 1 Evaluatie sportbeleid de afgelopen jaren

1. Breedtesportproject Impuls

In 1999 werd door het ministerie van VWS gestart met de breedtesportimpuls. Deze regeling stelde gemeenten in staat om het breedtesportbeleid te versterken via meerjarenprojecten. Wij hebben samen met Skarsterlân, Sneek en Lemsterland, een aanvraag ingediend bij VWS. Deze werd gehonoreerd en vanaf 2002 ging het project onder de naam Impuls van start. Impuls kende een looptijd van uiteindelijk zeven jaar, van 2002 t/m 2008. Het project is lokaal in cofinanciering met het Rijk gefinancierd, waarbij de jaarlijkse bijdragen langzamerhand verschoof van Rijk richting gemeenten.

De hoofddoelstelling van Impuls luidde als volgt:

"Het bewerkstelligen van een effectieve en efficiënte ondersteuning aan sportaanbieders en een verhoging van de sportdeelname, zodanig dat de sport in de regio Zuidwest Friesland een grotere maatschappelijke betekenis krijgt."

Om aan deze hoofddoelstelling inhoud te geven heeft het project zich toegespitst op drie thema's, te weten verenigingsondersteuning, jeugd en aangepast sporten. Deze thema's zijn onderverdeeld in projecten. Het eerste thema, 'verenigingsondersteuning', is onderverdeeld in vier projecten te weten verenigingsondersteuning op maat, het sportloket, deskundigheid vrijwilligers, deskundigheidsbevordering sportkader. Het thema 'jeugd' is onderverdeeld in de projecten bewegingsconsulenten, jeugdsportparticipatie. Het derde thema aangepast sporten maakt vanwege de geringe deelname in Heerenveen geen deel uit van de evaluatieopdracht.

Evaluatie breedtesport Impuls

Tijdens het project heeft Impuls het 'W.J.H. Mulier Instituut' (hierna: Mulier) opdracht gegeven om te monitoren. Daarnaast verzorgde Mulier jaarlijkse voortgangs- en tussenevaluaties en een eindevaluatie. Het rapport 'Eindevaluatie Breedtesportimpuls Zuidwest Friesland 2002-2007' ligt ter inzage. Elke twee jaar volgde een sportmonitor (aselecte vragenlijst onder inwoners) en een verenigingsmonitor (vragenlijst bij sportverenigingen).

In de evaluatie van Impuls komen de projecten verenigingsondersteuning en jeugd aan de orde. Mulier trekt, over van het project verenigingsondersteuning vier conclusies:

- 1) De projectdoelstellingen te hoog gegrepen**
- 2) Geen duurzame aanpak**
- 3) De vraag naar verenigingsondersteuning laat zich moeilijk sturen**
- 4) De verenigingsondersteuning nodig?**

Ad. 1) De projectdoelstellingen te hoog gegrepen

Bij verenigingsondersteuning hangt veel af van de vereniging zelf. Men moet voor effectieve ondersteuning immers eventuele vragen onderkennen en bereid zijn om tijd te besteden aan het oplossen. Achteraf constateren wij dat de verwachtingen te hoog gegrepen waren. De vraag waar vooraf op gerekend werd, bleek maar in geringe mate te bestaan. Terugkijkend concluderen wij dat Impuls wel deskundig invulling heeft gegeven aan het project. Uiteindelijk heeft een minderheid van de verenigingen gebruik gemaakt van verenigingsondersteuning.

Ad. 2) Geen duurzame aanpak

Er zijn geen lange termijn effecten aanwijsbaar bij de ondersteunde verenigingen. Een structurele bijdrage is moeilijk meetbaar gebleken bij, aan bestuurswisselingen onderhevige vrijwillige organisaties als, sportverenigingen.

Ad. 3) De vraag naar verenigingsondersteuning laat zich moeilijk sturen

Dat de vraag naar verenigingsondersteuning zich moeilijk laat sturen blijkt uit het feit dat de vraag in 2005 is toegenomen terwijl geen extra acquisitie is gevoerd. Verenigingen bepalen zelf of zij behoefte hebben. Zij laten zich slechts beperkt sturen tot verenigingsondersteuning. Wel hebben verenigingen interesse in themabijeenkomsten gericht op deskundigheidsbevordering.

Ad. 4) De verenigingsondersteuning nodig?

Het beëindigen van de verenigingsondersteuning vanuit Impuls heeft naar verwachting geen negatief effect. Over het algemeen weten de verenigingen de wegen naar informatie wel te vinden. De verantwoordelijkheid kan ook worden neergelegd bij andere belangen- en ondersteuningsorganisaties zoals de sportbonden en Sport Fryslân.

Bij het project jeugd, trekt Mulier drie conclusies:

- 1) Een breed draagvlak onder scholen voor het bewegingsonderwijs**
- 2) Een kwaliteitsverbetering van het bewegingsonderwijs**
- 3) Geen toename vakleerkrachten bewegingsonderwijs**

Ad. 1) Een breed draagvlak onder scholen voor het bewegingsonderwijs

Uit de evaluatie van Mulier blijkt dat de bewegingsconsulenten een relevante bijdrage hebben geleverd aan het creëren van breder draagvlak voor bewegingsonderwijs. De meerderheid van de scholen heeft gebruik gemaakt van de bewegingsconsulenten en er zijn veel leerlingen bereikt, met overwegend positieve reacties.

Ad. 2) Een kwaliteitsverbetering van het bewegingsonderwijs

Mede dankzij de bewegingsconsulenten zijn de eerste stappen gezet naar een structurele kwaliteitsverbetering. De bewegingsconsulenten werden vooral gewaardeerd vanwege onder andere de aandacht voor motorische ontwikkeling en het beter gebruik maken van materiaal.

Ad. 3) Geen toename vakleerkrachten bewegingsonderwijs

De werkzaamheden van de bewegingsconsulenten hebben er niet toe geleid dat een toename heeft plaatsgevonden van vakleerkrachten in het bewegingsonderwijs.

2. Beschouwing naar aanleiding van de evaluatie Impuls

Tijdens het project is duidelijk geworden dat het werken met sportverenigingen beperkingen kent. Verenigingen zijn grotendeels vrijwilligersorganisaties die vooral tijd steken in bezigheden zoals de competities, trainingen, etc. Dat heeft tot gevolg dat aan het aanbod van Impuls minder prioriteit werd toegekend. Hiervoor wordt van verenigingen immers óók een inspanning verwacht. Daarnaast is duidelijk geworden dat de vraag zich moeilijk laat sturen. Men laat zich moeilijk dwingen tot ondersteuning en heeft moeite om zelfstandig een ondersteuningsvraag te formuleren. Het is ook om die reden dat de aanbodgerichte en minder tijdsintensieve ondersteuning in de vorm van themabijeenkomsten⁶ de meeste belangstelling genoot. Mulier constateert dat de verenigingen zelf de voornaamste oorzaak zijn dat de doelstellingen niet altijd gehaald zijn. Dit neemt overigens niet weg dat de verenigingen die gebruik hebben gemaakt van de ondersteuning over het algemeen positief zijn.

De bewegingsconsulenten hebben bij basisscholen niet te maken met vrijwilligers maar met professionals die overdag bereikbaar zijn. Hierdoor hebben de consulenten veel scholen weten te bereiken en heeft men de bewustwording voor de kwaliteit van bewegingsonderwijs op gang gebracht. Deze bewustwording heeft zich overigens niet vertaald naar meer vakleerkrachten voor bewegingsonderwijs.

⁶ Vaak werden 's avonds bijeenkomsten voor sportverenigingen georganiseerd waar thema's als *sponsoring, het werven van vrijwilligers, wet- en regelgeving met betrekking tot de sportkantine*, etc. centraal stonden.

2. Sportbeleidsplan Heerenveen 2006-2009

In het sportbeleidsplan staan zes doelstellingen centraal:

- 1) **Het actief stimuleren van deelname aan sport- en bewegingsactiviteiten door inwoners van Heerenveen;**
- 2) **Het scheppen van voorwaarden voor sterke en financieel gezonde sportverenigingen;**
- 3) **Het inzetten van sport ter promotie van onze gemeente;**
- 4) **Het zorgdragen voor een gevarieerd aanbod van kwalitatief goede en veilige sportvoorzieningen;**
- 5) **Het optimaliseren van de bezetting en het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties;**
- 6) **Het creëren van een goede balans en wederzijdse versterking van breedte- en topsport.**

De afgelopen jaren is gewerkt aan de realisatie van bovenstaande doelstellingen. Hierbij is gebruik gemaakt van diverse instrumenten. In het sportbeleidsplan wordt gesproken over zogenaamde *actiepunten*. Onderstaand overzicht geeft aan in hoeverre aan 23-actiepunten uitvoering is gegeven in de periode 2006-2009.

4. Overzicht actiepunten

	ACTIEPUNT	GERE-ALI-SEERD	DOEL-STEL-LING	TOELICHTING
1.	Ombouw jeugdledensubsidie	NEE	1, 2	Actiepunt is niet nader uitgewerkt.
2.	Instandhouding subsidie Sport Technisch Kader	JA	1, 6	Sinds een aantal jaren bereikt ons niet meer een subsidieaanvraag van het STK.
3.	Continueren sportsnuffelweek	JA	1	Uit de Sportmonitor is gebleken dat 12% van de kinderen na de kennismaking lid is geworden van één van de organiserende sportverenigingen.
4.	Ontwikkelen concept 'sportieve scholen'	JA	1	De functie van bewegingsconsulent is geïntensiveerd binnen de combinatiefuncties.
5.	Sporten stimuleren in brede school De Greiden	JA	1	Succesvol project is voortgezet met inzet van combinatiefuncties en CIOS studenten
6.	Relaties leggen tussen sport en het middelbaar onderwijs	JA	1	Er zijn initiatieven ondernomen waar onvoldoende vervolg aan is gegeven daardoor is er geen aantoonbaar resultaat geboekt
7.	Stimuleren van bewegen voor ouderen	NEE	1	Het sportstimuleringsproject voor 'Sportfit 50-plus' is beëindigd.
8.	Ondersteunen van sporters met een beperking	JA	1	Maakte deel uit van het project Impuls.
9.	Ondersteuning jeugdsport bij sociale minima	JA	1	Sportdeelname minima mogelijk via participatiefonds gemeente
10.	Doelgerichte verenigingsondersteuning	JA	1, 2, 6	Eén van de twee 'hoofdprojecten' van Impuls, geëvalueerd door Mulier.

11.	Periodiek overleg voeren met de georganiseerde sport	JA	2, 3, 6	De bijeenkomsten kenden met name de laatste jaren een lage opkomst.
12.	Heroverwegen subsidie Topsport Steunpunt Noord (TSN)	NEE	1, 3, 6	De heroverweging zal in 2011 plaatsvinden.
13.	Realisatie Sportstad Heerenveen	JA	4, 5	Sportstad is gerealiseerd
14.	Ondersteuning topsportevenementen	JA	1, 3, 6	Gemeente is faciliterend bij grootschalige evenementen
15.	Uitbouw huldiging kampioenen tot sportgala	JA	3, 6	Het sportgala is uitgegroeid tot een provinciaal gala.
16.	Uitvoering geplande renovaties buitensportaccommodaties	JA	1, 4, 5	Een deel van de in het sportbeleidsplan geplande renovaties is gerealiseerd. Het overige deel moet nog worden uitgevoerd.
17.	Opstellen meerjaren onderhoudsplanning buitensport	JA	4	Hiervoor is een meerjarenplanning opgesteld
18.	Overdracht exploitatie naar verenigingen als maatwerk zien	JA	2, 5	Door gesprekken met verenigingen wordt gemonitord of de maatregelen tot problemen leiden.
19.	Stimuleren outdoor-sport bij (her)inrichting openbare ruimte	JA	1, 4	Diverse outdoor accommodaties en evenementen zijn de afgelopen jaren gerealiseerd.
20.	Alternatieve locatie avondgebruik De Feart	JA	5	De expansiehal is uitgebreid met een extra gymlokaal
21.	Standpunt bepalen ten aanzien van oprichting Sportloket	JA	2, 6	In overleg met Sportstad is besloten niet een sportloket te realiseren. Wel vindt andere terreinen afstemming plaats.
22.	Coördineren herstructurering binnensportaccommodaties	JA	4, 5	Ie meegenomen in het accommodatiebeleid
23.	Onderzoek en monitoring	NEE	1, 2, 3, 4, 5, 6	Het monitoringprogramma is gedeeltelijk uitgevoerd. Drie van de zes voorgenomen activiteiten is gerealiseerd.

5. Beschouwing naar aanleiding van de evaluatie Sportbeleidsplan

In algemene zin kan worden geconstateerd dat, gezien het aantal verrichte activiteiten er met redelijke zekerheid sprake is van behaalde successen. Echter, expliciete succescriteria ontbreken, zodat niet eenduidig is vast te stellen of het doel daadwerkelijk is bereikt en of de ingezette middelen (grotendeels gemeentelijke financiering) aan het resultaat hebben bijgedragen. Overigens hebben wij ook activiteiten ontplooid die niet één op één te relateren zijn aan het actieprogramma (bijvoorbeeld de ondersteuning bij de organisatie van het 'WK onder de 21').

Er zijn 19 van de 23 actiepunten (=83%) verwezenlijkt. Daarmee constateren wij dat aan de uitvoering van de actiepunten veel aandacht is geschonken. In eerste oogopslag kan dan ook van een betrekkelijk succesvolle uitvoering worden gesproken. Toch is een aantal kanttekeningen op zijn plaats:

De directe relatie doel-middel ontbreekt vaak, resultaten zijn moeilijk te meten

In het schema zijn de actiepunten verbonden aan de doelstellingen. Deze indeling is kunstmatig te noemen. Activiteiten worden immers van doelstellingen afgeleid. Met het sportbeleidsplan wordt min of meer de omgekeerde weg bewandeld. Dit heeft tot gevolg dat het realiseren van de actiepunten weinig zegt over het resultaat. Het realiseren van 83% van de actiepunten wil dan ook niet zeggen dat eenzelfde percentage doelstellingen is behaald. De doelstellingen zijn tevens abstract beschreven. De variabelen die iets moeten zeggen over de realisatie van de doelstellingen zijn niet nader omschreven. Wanneer is 'actief stimuleren' bijvoorbeeld geslaagd? Of wie bepaalt wat een 'gevarieerd aanbod' precies inhoudt en wanneer is hiervan sprake? Al met al genoeg reden om in de nieuwe beleidsperiode onze aanpak concreter te formuleren.

Met inachtneming van bovenstaande kan over de doelstellingen uit ons sportbeleidsplan het volgende worden geconcludeerd:

Doelstelling 1:

Het actief stimuleren van deelname aan sport- en bewegingsactiviteiten door inwoners;

Uit de sportmonitor is gebleken dat de totale sportparticipatie in de periode 2002-2007 min of meer gelijk is gebleven (deze was en is hoog te noemen). Welke rol het stimuleringsprogramma in relatie tot deze constatering heeft gespeeld, is niet duidelijk. Gezien het aantal activiteiten kan voorzichtig worden geconstateerd dat van actieve stimulering sprake is geweest. Echter, deze heeft niet geleid tot een cijfermatig aantoonbare sporttoename.

Doelstelling 2:

Het scheppen van voorwaarden voor sterke en financieel gezonde sportverenigingen;

Uit de zes uitgevoerde actiepunten die in relatie staan tot doelstelling twee blijkt dat aan het scheppen van voorwaarden voor sterke en financieel gezonde sportverenigingen de nodige aandacht is besteed. In dat opzicht kan de doelstelling als 'behaald' worden getypeerd. In hoeverre de activiteiten hebben bijgedragen aan 'sterke en gezonde sportverenigingen' is niet duidelijk⁷.

Doelstelling 3:

Het inzetten van sport ter promotie van onze gemeente

Heerenveen is bekend als 'sportstad'. Of de door de gemeente geregisseerde activiteiten (zoals sportgala, ondersteuning sportevenementen, het TSN, etc.) hieraan hebben bijgedragen, is niet bekend. De belangrijkste graadmeters zijn naar grote waarschijnlijkheid de topprestaties in onze topaccommodaties (Abe Lenstrastadion, Sportstad en Thialf) worden verricht. Onderzoek hiernaar is niet gedaan.

Doelstelling 4:

Het zorgdragen voor gevarieerd aanbod kwalitatief goede en veilige sportvoorzieningen

Onze gemeente kent faciliteiten voor een grote diversiteit aan sporten. Door de CTO status neemt het voorzieningenniveau in dit kader alleen maar toe. Met enige stelligheid beweren wij dan ook dat deze doelstelling is gerealiseerd. We kunnen dit echter niet 'hard' onderbouwen, aangezien niet is gedefinieerd wat we nu precies onder een 'gevarieerd aanbod' verstaan.

Doelstelling 5:

Het optimaliseren van bezetting en gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties

⁷ Er zijn ook activiteiten die niet als actiepunt zijn benoemd in het beleidsplan, maar die wel invloed zijn op het resultaat. Voorbeeld is de samenwerking atletiekverenigingen (van drie naar één vereniging opgeschaald), dit heeft bijgedragen aan 'sterke en gezonde sportverenigingen'.

Vanuit verschillende invalshoeken wordt gewerkt aan het optimaliseren van de bezetting en het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties. Of werkelijk sprake is van een optimale bezetting, kan pas worden geconstateerd als is omschreven wat we onder *optimaal* verstaan. In ieder geval constateren wij dat aan de bezetting van accommodaties aandacht wordt gegeven. Dit betekent niet dat daarmee de doelstelling is verwezenlijkt.

Doelstelling 6:

Het creëren van een goede balans en wederzijdse versterking van breedte- en topsport

Vanuit het sportbeleidsplan is zowel aan het topsportbeleid, als aan de breedtesport, aandacht geschonken. Vooral in de breedtesport is geïnvesteerd. Of daarmee sprake is van 'een goede balans' tussen breedtesport en topsport, kan niet eenduidig worden vastgesteld.

Bijlage 2 Olympisch Plan 2028 – 3 Ambities:

Om de Olympische Spelen naar Nederland te kunnen halen is het Olympisch Plan 2028 opgesteld. Het betreft een plan om Nederland naar Olympisch niveau te brengen, niet alleen kansen voor sport, maar voor de hele samenleving. Het plan bestaat uit 3 ambities die in deze bijlage uiteen zijn gezet. Elke ambitie bevat activiteiten waarmee deze ambities bereikt kunnen worden.

1. Vitale samenleving
2. Excellente presentaties
3. Economische impact

1. Vitale samenleving

Olympisch Vuur 2028 staat voor een vitale samenleving. We willen Nederlanders stimuleren in beweging te komen én te blijven, zodat Nederland al voor 2028 een vitaal toeland is en het daarna ook blijft. Olympisch Vuur 2028 werkt aan:

GENERATIE 2028 - Stimuleren van sport en bewegen op school

Sport en bewegen is onmisbaar voor een goede sociale, fysieke en mentale ontwikkeling van de jeugd van 4 tot 18 jaar. Hoewel deze 'Generatie 2028' een hoge sportparticipatie heeft, haalt ongeveer de helft van deze doelgroep de dagelijkse beweegnorm niet. Om dit tij te keren, gaat Olympisch Vuur 2028 samen met de andere alliantiepartners de combinatie van sport en school stimuleren.

Sport en bewegen in de buurt

Iedereen zou in zijn of haar buurt moeten kunnen sporten. Olympisch Vuur 2028 zal in samenwerking met haar alliantiepartner VWS en lokale sportverenigingen sportactiviteiten organiseren in de wijken in aanloop naar en tijdens grote sportevenementen. De activiteiten zullen erop gericht zijn om mee te doen met de laagdrempelige en leuke sportactiviteiten. Het doel is om iedereen in de buurt te laten ervaren hoe leuk het is om te sporten waardoor ze dit vaker willen gaan doen.

Bedrijfssport

Een ongezonde werknemer verzuimt vaker en maakt vaker gebruik van het gezondheidszorgstelsel, waardoor het bedrijfsleven en de overheid geconfronteerd wordt met toenemende gezondheidszorgkosten en een lagere productiviteit. Olympisch Vuur 2028 heeft dan ook het doel bedrijven te stimuleren en ondersteunen in hun beleid om de werknemer al tijdens werktijd te laten bewegen. Hiertoe zullen Olympisch Vuur 2028, VNO-NCW en het bedrijfsleven hun handen ineen slaan.

Senioren

Een steeds groter deel van de bevolking is ouder dan 65 jaar. Veel senioren komen in een sociaal isolement terecht en ervaren regelmatig eenzaamheid. Juist deze doelgroep heeft dan ook veel baat bij het actief blijven, omdat dit hen fysiek en sociaal helpt. Olympisch Vuur 2028 gaat samen met haar partners, lokale gemeenten en organisaties zoals de wandelbond ouderen stimuleren om meer te bewegen.

2. Excellente prestaties

Olympisch Vuur 2028 staat voor een cultuur van excellente prestaties. Ofwel, we willen weer bij de beste horen. We willen door een optimale inspanning altijd maximaal resultaat halen. Olympisch Vuur 2028 werkt aan:

Top 10 ambitie

Nederland raakt in vervoering bij goed presterende landgenoten tijdens sportevenementen. Een gouden medaille bij de Olympische Spelen brengt altijd een collectief Oranjegevoel met zich mee. Daarnaast levert het ons land positieve internationale aandacht op waar ons bedrijfsleven volop van kan profiteren. Daarom werkt NOC*NSF aan de ambitie om structureel bij de 10 beste topsportlanden ter wereld te horen. Dit doen ze onder andere door topsport- en talentprogramma's te ondersteunen.

Trackrecord van evenementen

In aanloop naar een mogelijk bid voor de Olympische- en Paralympische Spelen worden een aantal grote, internationale sportevenementen georganiseerd. Deze evenementen dragen bij aan het opbouwen van een zogeheten 'trackrecord'. Door het organiseren van deze evenementen laten we nationaal en internationaal zien dat we goed zijn in het organiseren van evenementen. Als we besluiten een bid te doen voor de Spelen, is dit van groot belang.

Modelaanpak evenementen

Ieder jaar organiseren we in ons land een aantal internationale, beeldbepalende sportevenementen. Om er voor te zorgen dat deze evenementen excellent georganiseerd worden, ondersteunen en adviseren experts van Olympisch Vuur 2028 de organisatoren van evenementen aan de hand van een online beschikbare Modelaanpak. We streven ernaar dat alle grote internationale evenementen door internationale federaties, bezoekers en deelnemers worden beoordeeld met minimaal het rapportcijfer 8.

3. Economische impact

Olympisch Vuur 2028 staat voor economische impact. We willen met het Olympisch Plan 2028 laten zien dat het organiseren van de Spelen ons land meer kan opleveren dan het kost. Olympisch Vuur 2028 werkt aan:

Inrichting van Nederland

Wanneer we ons voorbereiden op een mogelijke Olympische en Paralympische Spelen is het van belang dat we nadenken over de inrichting van ons land. De omgeving waarin we wonen, werken en sporten moet leefbaar en bereikbaar zijn. Dat het best mogelijk is om in ons kleine land zo'n groot sportevenement te organiseren, bleek uit een onderzoek van het Ministerie van VROM uit 2008. Momenteel wordt er gewerkt aan een plan waarin beschreven wordt hoe we Nederland kunnen inrichten wanneer we de Spelen zouden willen organiseren. Dit ontwerp, de Olympische Hoofdstructuur, is bijna afgerond. Er wordt hierbij zoveel mogelijk aangesloten op bestaande plannen van de overheid en het bedrijfsleven. Ook wanneer de Spelen niet naar ons land komen, kan dit plan oplossingen bieden voor bestaande problemen rondom de inrichting van Nederland. Het geld dat we besteden komt daarmee altijd ten goede van de samenleving.

Benutten van grote sportevenementen

Ieder jaar wordt er door NOC*NSF een kalender opgesteld van internationale, beeldbepalende sportevenementen. Deze evenementen willen we optimaal gaan benutten om aan de wereld te laten zien waar Nederland goed in is. We denken dan aan bijvoorbeeld watermanagement, creatieve industrie (zoals architectuur, entertainment en mode) en onze energievoorzieningen. Omdat de Nederlandse economie sterk op export is gericht, valt hier veel winst te behalen. Ook willen met deze evenementen het toerisme structureel naar een hoger niveau te brengen.

Benutten van innovaties

Innovaties uit de topsport, zoals de klapschaats of de snelle zwempakken, zijn gericht op het verbeteren van sportprestaties. Ook ontstaan er vaak innovaties die niet direct te maken hebben met de sportprestaties, maar met de sportomgeving, zoals innovatieve sportaccommodaties of mediatoepassingen. Vaak blijken deze innovaties op een later moment ook buiten de (top)sport van nut te kunnen zijn. Juist deze innovaties willen we daarom beter gaan benutten.

Economische waarde van sport

Sport levert ons veel op, ook in economische zin. Volgens een onderzoek uit 2008 wordt er in Nederland jaarlijks 9,4 miljard uit gegeven aan sport. Maar niet alle opbrengsten van sport zijn zo eenvoudig uit te drukken in geld. Een voorbeeld hiervan zijn de meer dan 1 miljoen Nederlanders die vrijwilligerswerk doen in de sport. Ook heeft sport grote waarde voor de gezondheid en voor de leefbaarheid van de samenleving, wat onder andere zorgt voor minder ziekteverzuim. Olympisch Vuur 2028 wil proberen ook deze opbrengsten zichtbaar te maken.

Bijlage 3 NASB

Projectplan NASB Gemeente Heerenveen

Juni 2011

Inhoudsopgave

1. Inleiding.
2. NASB en Combinatiefuncties: een gebundelde aanpak.
 - 2.1 Randvoorwaarden.
3. Beleidskader.
4. Cijfers over gezondheid en en bewegen in Heerenveen.
 - 4.1 Samenwerken sterke sportverenigingen.
5. Beweeginterventies ten behoeve van NASB / Impuls.
 - 5.1 Doelgroepbepaling door bestaand beleid.
 - 5.2 Mogelijke interventies.
 - 5.3 NASB setting Sport.
 - 5.4 Geplande interventies.
6. Financiering.
7. Monitoring en Evaluatie.
8. communicatiestrategie

1. Inleiding

Heerenveen neemt deel aan het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB). Met de deelname is de aanpak van het breedtesportbeleid de komende jaren gegarandeerd. In dit projectplan wordt de Heerenveense NASB aanpak voor de komende jaren beschreven.

Het NASB is ontwikkeld als een stimulans voor sport en bewegen in Nederland en richt zich op te-weinig-actieven. Het NASB wil er voor zorgen dat er meer beweeginterventies worden opgestart.

Gemeenten kunnen hierbij gebruik maken van ervaring uit de praktijk.

Over de jaren 2010 t/m 2012 is een subsidie van het Rijk beschikbaar. Uitgangspunt daarbij is de Nationale Norm Gezond Bewegen (NNGB): Minimaal 5 dagen in de week 30 minuten matig intensief bewegen. Via de Impuls NASB is in 2008 een éénmalige bijdrage van het Rijk beschikbaar gesteld aan ongeveer 100 gemeenten met de laagste Sociaal Economische Status. Hiermee wordt de aandacht gericht op de relatie tussen Sociaal Economische Status en gezondheidsachterstanden mede veroorzaakt door het bewegingspatroon van deze doelgroep. De doelen van het NASB in 2012 op het gebied van de beweegnorm zijn:

- Het percentage volwassenen (18+) dat aan de combinorm bewegen voldoet, is minimaal 70% (2005: 63%);
- Het percentage jeugdigen (4-17) dat aan de combinorm bewegen voldoet, is minimaal 50% (2005: circa 40%);
- Het percentage inactieve volwassen Nederlanders is maximaal 5% (2005: 6%)

Het NASB heeft de volgende resultaten voor ogen:

- Terugdringen van bewegingsarmoede bij de te weinig actieve inwoners.
- Verminderen van overgewicht.
- Terugdringen van andere gezondheidsproblemen zoals diabetes, hart- en vaatziekten en depressie.
- Realiseren van een meer beweegvriendelijke woonomgeving.

De Impuls NASB heeft een looptijd van vier jaar en valt deels in dezelfde periode als Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur. De gemeente doet vanaf 2010 (1ste tranche) mee met de Impuls Brede School. In Heerenveen richten de combinatiefunctionarissen zich op een wijkgerichte aanpak. De combifuncties zijn werkzaam in de een aantal wijken, werkend vanuit het onderwijs in de wijk. De combifuncties geven als vakleerkrachten gymlessen op de scholen, betrekken de sportverenigingen bij het aanbod tijdens de gymlessen tijdens schooltijd maar organiseren ook aanbod tijdens het de naschoolse opvang. Heerenveen heeft inmiddels vier combifuncties aangesteld waarvan één zich richt op cultuur en onderwijs.

2. NASB en Combinatiefuncties: "Een gebundelde aanpak!"

De doelen van het Rijk bij de Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur lenen zich uitstekend voor een gebundelde aanpak met NASB activiteiten en de inzet van combifuncties.⁸ Het NASB is een tijdelijk sportstimuleringsimpuls tot en met 2014. In principe is er daarna geen budget meer beschikbaar. De activiteiten die tot dan toe zijn opgezet moeten na de projectperiode worden voortgezet. Voorgesteld wordt vroegtijdig met alle betrokken actoren van gedachten te wisselen over het voortzetten en borgen van activiteiten na 2014.

⁸ De inzet van combinatiefunctionarissen vloeit voort uit de regeling Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur.

2.1 Randvoorwaarden

Samenhang tussen beide regelingen.

Omdat de doelstellingen die de gemeente Heerenveen met beide impulsen voor ogen heeft op elkaar aansluiten worden beide regelingen in één plan geïntegreerd. Hiervoor wordt één actieplan opgesteld waarin een integrale aanpak op het gebied van sport, onderwijs, gezondheid en cultuur is gewaarborgd en versnippering in beleid wordt voorkomen. Hoewel het twee verschillende gesubsidieerde regelingen betreft kunnen ze niet los van elkaar worden gezien.

De combifuncties, kunnen niet functioneren zonder activiteitenbudget en het NASB kan niet worden uitgevoerd zonder personeel. Door het NASB en de combifuncties te verbinden vullen beide regelingen elkaar aan en kunnen betere resultaten worden behaald.

3. Beleidskader

Heerenveen komt op basis van haar relatief hoge aantal gezinnen met een lage Sociaal Economische Status in aanmerking voor een bijdrage vanuit het Rijk. Uit onderzoek, o.a. gezondheidsenquêtes van de GGD, blijkt dat inwoners met een lage SES minder actief zijn dan inwoners met een relatief hogere SES. Ongelijkheid in gezondheid wil de gemeente Heerenveen zoveel mogelijk voorkomen, zo blijkt uit de intenties van het gezondheidsbeleid. De inzet van NASB is om juist te proberen de minder actieven in beweging te krijgen. Daarnaast is het goed om als gemeente een inspanning te blijven leveren om de sociaal economische positie van kwetsbare inwoners te verbeteren door middel van sport en bewegen. Zowel de inzet van combifuncties als het NASB gaan uit van een integrale aanpak en sluiten aan bij meerdere beleidsterreinen in Heerenveen. Daarbij betreft het vooral: Sportbeleid, Gezondheidsbeleid, Jeugdbeleid.

In het nieuwe (concept) sportbeleid worden ambities geformuleerd die aansluiten bij de doelstellingen van het NASB. De missie luidt: alle Heerenveners een levenlang actief! De belangrijkste doelstellingen zijn: focus op jeugd en ouders:

- De deelname aan sport- en beweegactiviteiten boven het landelijke gemiddelde brengen (norm NNGB) en zodoende de maatschappelijke waarde van sport en bewegen optimaal benutten.
- De vereniging als spil van de georganiseerde sport
- Meer focus op risicovolle niet bewegers
- De basis voor een sportief leven wordt in de jongste jaren gelegd
- Topsport versterkt de breedtesport, breedtesport voedt de topsport
- Heerenveen 'sportstad van het Noorden'

Met de inzet van combifuncties wordt beoogd om zowel het onderwijs, sportverenigingen en jeugd tot 18 jaar te betrekken. Met het NASB is het de bedoeling om voor verschillende doelgroepen zoveel mogelijk passende- en effectief gebleken bewegingsinterventies uit te voeren.

Het gezondheidsbeleid van de gemeente Heerenveen is gebaseerd op het Masterplan gezond Leven. De gemeente heeft de ambitie om een preventieve aanpak voor overgewicht tot stand te brengen. Dit actieplan NASB draagt daar in belangrijke mate aan bij.

In de beleidsnotitie integraal jeugdbeleid van de gemeente Heerenveen staat als ambitie geformuleerd: een optimale ontwikkeling van het kind: kinderen optimale ontwikkelingskansen bieden door een doorgaande lijn van 0 tot 18 jaar te realiseren in de opvoeding, ontwikkeling en educatie in het gezin, op school en in de vrije tijd. Er is momenteel een nieuwe beleidsnotitie in voorbereiding actuele ontwikkelingen in relatie tot sportbeleid worden hierin meegenomen.

Bij de uitvoering van NASB activiteiten is het de bedoeling om zoveel mogelijk sportverenigingen, onderwijs en culturele instellingen te betrekken. Hierdoor investeren

we in kennismaking met verschillende sportmogelijkheden, afstemming en meer (sociale) samenhang tussen verschillende instellingen en deelnemers.

4. Cijfers over gezondheid en bewegen in de gemeente Heerenveen

Om de juiste doelgroep te kunnen kiezen zetten we eerts een aantal cijfers op een rijtje.

Tabel 4: Gegevens m.b.t. bewegen in Fryslân op basis van onderzoek van de GGD.

	Heerenveen	Fryslân	
Jeugdigen 1)			
5-6 jaar			
Overgewicht 5-6 jaar	11%	10%	
10-11 jaar			
Voldoen aan beweegnorm zomers 4)		69%	
Voldoen aan beweegnorm 's winters 4)		21%	
Lid sportvereniging	80%	79%	
Overgewicht	13%	14%	
13-18 jaar 2)			
Voldoet aan NNGB	14%	12%	
Lid sportvereniging	65%	68%	
Overgewicht	7%	7%	

Volwassenen 3)	Heerenveen	Fryslân	NL
19-64 jaar			
Voldoen aan beweegnorm	65%	63%	58%
Doet aan sport (vanaf 12 keer per jaar)	65%	60%	62%
Sport bij een vereniging	26%	24%	26%
Sport bij een commerciële aanbieder	17%	15%	15%
Sport anders georganiseerd	9%	13%	17%
Sport ongebonden	35%	32%	52%
Overgewicht (NL: 25-65 jaar)	42%	45%	47%
vanaf 65 jaar			
Voldoen aan beweegnorm	58%	65%	58%
Overgewicht	50%	57%	55%
Volwassen met chronische aandoeningen			

Bronnen:

- 1) GGD Fryslân: Zorg voor Jeugd Heerenveen, jaarrapport 2008
- 2) GGD Fryslân: GO Jeugd 2008
- 3) GGD Fryslân: Gezondheidsenquête 2006
- 4) Sport Fryslân: Sport en Bewegen 6 t/m 12 jaar, 2009

Volgens bovenstaande tabel lijkt het gerechtvaardigd interventies in te zetten voor alle doelgroepen waarbij het accent iets meer op de jonge jeugd gericht zou moeten worden.

De afdeling Jeugdgezondheidszorg van GGD Fryslân heeft recent de gezondheidsgegevens van de afgelopen drie schooljaren geanalyseerd. Hieruit blijkt dat in het basisonderwijs het aantal kinderen met overgewicht stabiliseert. In het voortgezet onderwijs zijn de verschillen opmerkelijk tussen vmbo-leerlingen en havo/vwo-leerlingen. In het VMBO is de toename van het overgewicht het meest uitgesproken. Bovendien is in het schooljaar 2009-2010 het percentage jongeren met obesitas (ernstig overgewicht) in klas 1 van het VMBO gestegen met 4%. Dit betreft de Friese cijfers. De cijfers van de gemeente Heerenveen worden binnenkort gepresenteerd in het rapport "Gezond opgroeien in Heerenveen 2009/2010".

Accentbepaling projecten en wijken

Onderstaande lijst kan helpen bij de besluitvorming van de in te zetten interventies. In de onderstaande lijst is onderscheid gemaakt tussen alle postcodenummers in de gemeente Heerenveen. 4000 wijken in Nederland zijn geïndexeerd aan de hand van de Sociaal Economische status. Nummer 1 heeft een hoge SES, de nummer 4000 staat onderaan en heeft een lage SES. Ons advies is om in te zetten op de wijken die een SES-score hebben boven de 0. Deze wijken zijn in onderstaande tabel rood gearceerd.

Gegevens Heerenveen op basis van Sociaal Economische Status (SES).

postcode	score SES	rangorde 2006	postcode naam	aantal huishoudens	aantal inwoners
8445	-2,5981	26	NIEUWESCHOOT	638	1740
8453	-1,54425	193	ORANJEWOUD	415	1065
8448	-1,39569	253	HEERENVEEN HET MEE	923	2310
8455	-0,85863	667	KATLIJK	220	640
8454	-0,80237	724	MILDAM	294	730
8459	-0,70628	847	LUINJEBERD	151	440
8457	-0,62183	971	GERSLOOT	104	295
8452	-0,55788	1078	NIEUWESCHOOT	60	150
8456	-0,45767	1232	DE KNIJPE	519	1475
8458	-0,41092	1307	TJALLEBERD	286	735
8441	-0,20675	1705	HEERENVEEN NOORD	2225	4425
8412	0,116511	2340	HOORNSTERZWAAG	314	820
8447	0,129732	2360	HEERENVEEN NOORDWE	1542	3505
8446	0,460421	2886	HEERENVEEN RIJKSST	3604	7750
8415	0,606436	3047	BONTEBOK	160	455
8443	0,737436	3178	HEERENVEEN RIJKSST	1491	2925
8413	1,112022	3464	OUDEHORNE	306	850
8444	1,168729	3498	HEERENVEEN-ZUID	258	360
8411	1,202299	3515	JUBBEGA-SCHUREGA	1354	3375
8414	1,494115	3669	NIEUWEHORNE	588	1490
8442	1,819529	3781	HEERENVEEN	3183	5455
8451	1,889454	3798	OUDESCHOOT	612	1490
8449	2,618923	3913	TERBAND	109	305

Bron: Sociaal en Cultureel Planbureau 2006

4.1 Samenwerking met sterke sportverenigingen

Voor een groot rendement van de verschillende beweeginterventies heeft het de voorkeur om samenwerking te zoeken met sterke (spil) sportverenigingen. Hierdoor is de kans op continuïteit en een goed bereik van de doelgroep het grootst. Welke sportverenigingen uiteindelijk worden gekozen wordt meegenomen in de uitwerking van de nieuwe sportnota. De criteria hebben o.a. betrekking op de kwaliteit van het bestuur, structuur, cultuur, procedures en interne werking. Daarnaast speelt de relatie van de verenigingen i.c. de maatschappelijke inzet in de buurt waar de vereniging gevestigd is een belangrijke rol.

5. Beweeginterventies ten behoeve van NASB

De beweeginterventies hebben betrekking op diverse doelgroepen. Dit zijn:

- Jeugd 0 t/m 12 jaar

- Jeugd 12 t/m19 jaar
- Volwassenen
- Ouderen
- Inwoners met een beperking
- Inwoners met een chronische aandoening

5.1. Doelgroepbepaling door bestaand beleid

Het NASB en de inzet van combifuncties sluiten goed aan bij meerdere beleidsterreinen. Door allerlei activiteiten in het kader van het NASB te initiëren, zullen meer inwoners voldoen aan de nationale beweegnorm. Daarmee zullen gezondheidsproblemen zoals overgewicht, diabetes, hart- en vaatziekten en depressie teruggedrongen (kunnen) worden. Door middel van interventies worden veel praktische - en doelgroepgerichte activiteiten georganiseerd. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat de beoogde aanpak gericht is op gedragsverandering. Ervaring leert dat gedragsverandering een lange adem vraagt en veelal meer inzet vergt dan alleen maar 'meer bewegen'. Met GGD Friesland is reeds afgesproken om b.v. voorlichting over voeding en eetgewoonten explicieter aan het project te verbinden.

5.2 Mogelijke interventies

Naast bovenstaande interventies is het wenselijk een aantal interventies op te zetten voor de jongste jeugd. Hieronder volgt een kort overzicht van de mogelijkheden.

Jeugd

Beweegkriebels. Doel van deze scholing voor professionals in de opvang (kinderdagverblijven en peuterspeelzalen) is het preventief tegengaan van overgewicht en bewegingsachterstanden bij 0-4 jarigen. De scholing leert hoe je op de leeftijd van de kinderen afgestemd beweegaanbod kunt aanbieden.

Lekker Fit Fryslân!

Doel van LFF is de leerkrachten en leerlingen (alle groepen) van het basisonderwijs de mogelijkheid te geven veel nieuwe en interessante lesstof aan te bieden op het gebied van voeding, bewegen en gezonde keuzes. Het uiteindelijke doel is dat kinderen meer gaan bewegen, gezonder gaan leven en dat overgewicht teruggedrongen wordt.

Kies voor Hart en Sport. Heeft tot doel de kinderen in de leeftijd van 10-12 jaar blijvend te motiveren om in de vrije tijd deel te nemen aan sportactiviteiten. Er wordt aandacht besteed aan gezondheid, sport, voeding en bewegen. Kan eenvoudig worden uitgebreid naar Lekker Fit Fryslân.

Motorische Remedial Teaching. Doel van MRT is een goede doorstroming aan te bieden voor leerlingen met als doel de motorische ontwikkeling te bevorderen waardoor leerlingen weer aansluiting kunnen krijgen binnen LO, de sportvereniging en in het algemeen t.a.v. sport en bewegen.

Jongeren

Alle leerlingen Aktief! Het doel van deze interventie is te-weinig-actieve leerlingen aan te zetten tot meer sport en bewegen. Motivatiegesprekken met leerkrachten vormen de basis.

Volwassenen

Bij de volwassenen van 19-64 jaar kampt 42% met overgewicht. Interventies om dit aan te pakken zijn: Wandelstimulering. Inactieve volwassenen stimuleren deel te nemen aan laagdrempelige wandelactiviteiten.

Beweegkuur. De Beweegkuur is speciaal ontwikkeld voor mensen met obesitas en voor mensen met overgewicht in combinatie met een (andere) risicofactor. Tijdens dit programma wordt gewerkt aan een gezond eet- en beweegpatroon, en dus een

gezondere leefstijl. Zo kunnen risico's op het krijgen van bijvoorbeeld zwaar overgewicht, of van diabetes en hart en vaatziekten worden verminderd.

Revalidatie Sport en bewegen. Doelstelling van dit project is het verminderen van inactiviteit bij de doelgroep chronisch zieken/ gehandicapten. Doordat deze doelgroep moeilijk te vinden is, zal een samenwerkingsverband worden gecreëerd met potentiële vindplaatsen zoals het ziekenhuis Tjongerschans (tweedelijns) of via huisartsengroep (eerstelijns).

Senioren

50% van de senioren kampt met overgewicht. Interventies om dit tegen te gaan zijn:

GALM

Het bewegingsstimuleringsprogramma GALM probeert inactieve en weinig actieve ouderen in de leeftijdscategorie 55 t/m 65 jaar te stimuleren tot deelname aan sportieve activiteiten. Na een persoonlijke deur-aan-deur benadering vindt een fittest plaats met daaropvolgend een bewegingsintroductieprogramma van 12 weken en daarna een bewegingsvervolgprogramma van 30 weken met tenslotte een afsluitende fittest.

GALM+

GALM+ is identiek aan GALM alleen is deze interventie gericht op de doelgroep 65 t/m 75 jaar.

SCALA

SCALA is een sportstimuleringsmethode voor mensen met een chronische aandoening. De methode bestaat uit een stappenplan dat een periode van anderhalf beslaat. Dit stappenplan bestaat uit:

1. Benadering van de doelgroep.
2. Eerste fittest.
3. Bewegingsintroductieprogramma van 12 weken.
4. Evaluatie en advies.
5. Bewegingsprogramma van 30 weken.
6. Tweede fittest.
7. Continuering.

Verenigingsadvisering

Sportverenigingen zijn belangrijk. Zij verzorgen de sportbeoefening van veel mensen en dragen bij aan de ontwikkeling van veel kinderen. De sportverenigingen zorgen voor plezier, ontspanning, gezond bezig zijn en hebben daarnaast een grote sociale functie. Een mogelijkheid om bovengenoemde facetten te combineren is De Gezonde Sportvereniging.

Doel van De Gezonde Sportvereniging is om gezondheidsbeleid binnen de sportverenigingen neer te zetten. Er wordt aandacht besteed aan 7 thema's door middel van themabijeenkomsten. Deze thema's zijn:

1. Alcoholmatiging
2. Gezonde voeding
3. Rookontmoediging
4. Veiligheid
5. Blessurepreventie
6. Sportiviteit en respect
7. Actieve leefstijl.

5.3 NASB setting sport

Om Nederlanders op grote schaal tot een actieve leefstijl te verleiden heeft de rijksoverheid het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen in het leven geroepen. Met

subsidie van het ministerie van VWS voert het NOC*NSF het programma management over het aandachtsgebied Sport.

Aandachtsgebied Sport

De georganiseerde sport (bonden en sportverenigingen) biedt unieke kansen in de strijd tegen bewegarmoede. Met een groot bereik (4,9 miljoen leden, verdeeld over 27.000 sportverenigingen) veelzijdig in aanbod (200 sporten), kwaliteit (trainers en begeleiders) en laagdrempelig (ruim miljoen vrijwilligers) is de sport in staat om voor elke leeftijdsgroep passend sportaanbod (een levenlang sporten) te bieden. Bovendien levert de sportvereniging een sociale omgeving waarbinnen een gezonde sociale druk tot regelmatige sportbeoefening aanwezig is. Sporten in georganiseerd verband is leuk en gezond en daarbij ook duurzaam en structureel.

Innovatief sportaanbod

Er zijn 10 sportbonden actief betrokken bij het aandachtsgebied sport. Iedere sportbond organiseert projecten en activiteiten waarmee ze minder actieve Nederlanders stimuleren en ondersteunen om meer te gaan sporten.

Deze sportconcepten hebben al bewezen dat ze werken. Ze spreken de minder actieve doelgroep aan en zorgen ervoor dat de deelnemers plezier aan sporten en bewegen beleven.

De activiteiten van de sportbonden bieden ook voor gemeenten unieke mogelijkheden om meer mensen aan het sporten te krijgen. Bonden helpen gemeenten en sportverenigingen bij het opzetten en uitvoeren van de sportactiviteiten.

De volgende bonden doen met de onderstaande interventies mee.

Sportbond	Interventie
Atletiekunie	Start to Run
Judobond Nederland	Judo op School
KNBLO Wandelbond	Walk Challenge
KNGU	Sportfit 45+/65+
KNHB	Knotshockey
KNZB	Mijn zwemcoach/ uurchallenge
Bridgebond	Denken en Doen (55+)
Ned. Toerfiets Unie	Fiets-Fit, Fiets en geniet
Ned. Triathlon Bond	Trio Triathlon
Nevobo	Circulatie mini volleybal
Nevobo	UVX
Nevobo	Beachvolleybal

Meer informatie over de sportconcepten is te verkrijgen via de sportbonden. Een overzicht is te vinden op www.nocnsf.nl/nasb.

5.4. Geplande interventies in 2011

Met het inzetten van de gekozen interventies wordt beoogd om bij alle inwoners een bewustwordingsproces in gang te zetten om een gezonder leefpatroon ontwikkelen. Naast het aanbieden van beweegactiviteiten wordt ook getracht om kennis over te brengen aan bijvoorbeeld professionals (bijvoorbeeld leerkrachten en ouders). De gemeente moet op basis van de cijfers en het beleid bepalen welke keuzes er gemaakt worden met betrekking tot de risicogroepen, doelgroepen, onderwijs en welke interventies worden ingezet. Ook moeten de interventies worden ingezet in die wijken/gebieden waar de Sociaal Economische Status (SES) het laagst is.

De eerder in het rapport genoemde data kunnen daar een leidraad voor zijn.

6. Financiering

De middelen worden onder de gemeenten verdeeld volgens een simpele, objectieve verdeelsleutel. Omdat de Impuls zich richt op de gehele bevolking, is gekozen voor een verdeling op basis van het aantal inwoners.

De middelen voor de NASB-impuls worden deels door het rijk (50%) en deels door de gemeente (50%) (afkomstig uit bestaande middelen) beschikbaar gesteld. In de eerste twee jaren van deelname door de gemeente financiert de rijksoverheid 100%. De tweede twee jaren financiert de gemeente 100%.

Het schijvensysteem ziet er, uitgaande van 1 volledig projectjaar, als volgt uit.

Schijven	Inwoners van	Inwoners tot	Bedrag per inwoner
1	1	10.000	€ 6,-
2	10.001	30.000	€ 4,-
3	30.001	60.000	€ 3,-
4	60.001	100.000	€ 2,-
5	100.001	1.000.000	€ 1,-

NASB middelen gemeente Heerenveen

		Uitkering rijksoverheid			Eigen Financiering	
Gemeente	2010	2011	2012	2012	2013	2014
Heerenveen	€ 89.164	€178.328	€89.164	€89.164	€178.328	€ 89.164

In de onderste tabel is zichtbaar welke financiën er in Heerenveen beschikbaar zijn op basis van de verdeling in de tabel daarboven. Aangezien de deelnemende gemeenten pas in de tweede helft van het derde kalenderjaar gemeentelijke middelen hoeven in te zetten, hebben gemeente ruim de tijd om middelen te vinden binnen de eigen begroting. Dit moet voldoende gelegenheid bieden om de cofinanciering rond te krijgen.

7. Monitoring en evaluatie

De monitoring en evaluatie wordt betrokken bij reeds beschikbare aanpak en instrumenten en bij de nadere uitwerking van de sportnota.

8. Communicatie

Er wordt voor het gehele sportbeleid een eenduidige informatie en communicatie campagne opgezet ('Vet! Heerenveen beweegt') gericht op bewustwording en gedragsverandering. E.e.a. wordt bij de uitwerking van de sportnota nader te hand genomen.

Bijlage 4 reactie participatieraad

De participatieraad schrijft in haar brief d.d. 2 mei 2011:

De participatieraad heeft met belangstelling kennis genomen van de nota Sportbeleid van maart 2011. In het licht van onze doelstelling, om alle burgers van Heerenveen zoveel mogelijk te laten deelnemen aan de samenleving, zien wij de sport als een belangrijk middel om dit doel te bereiken. Immers sport maakt fit, gezond, actief, sociaal vaardig, weerbaar, enz. Daarom willen wij, ook al zien wij terdege de stimulerende werking die uitgaat van topsport, toch vooral uw aandacht vragen voor de breedtesport, en wel speciaal ten aanzien van de volgende aspecten:

- Topsport mag de mogelijkheden voor de breedtesport niet beperken, accommodaties moeten voldoende beschikbaar zijn voor iedereen (denk hierbij aan openingstijden)
- Er moet voldoende ingezet worden op sport voor speciale doelgroepen. Hierbij willen wij, naast de bekende groepen als o.a. mensen met minder validiteit en ouderen, ook nadrukkelijk mensen met een chronische aandoening noemen. In het kader daarvan is ook de fysieke toegankelijkheid van groot belang. Naast Sport Fryslan zou ook Frysas in bovenstaande een rol kunnen spelen. Wij adviseren bovendien om te zoeken naar de mogelijkheid om sport gemakkelijker toegankelijk te maken voor minima, bijvoorbeeld door ook hen gebruik te laten maken van het declaratiefonds.
- Wat betreft de combinatiefunctionarissen willen we opmerken dat deze ook een belangrijke taak zouden kunnen hebben bij het creëren van een, fysiek en sociaal, veilige sportomgeving. Daar waar zij worden ingezet bij het bewegingsonderwijs lijkt een onderwijskwalificatie aanbevelingswaardig
- Wij adviseren u ook om de aandacht voor en de ondersteuning van de vele vrijwilligers in de sport mee te nemen in uw vrijwilligerswerkbeleid.

Tot slot willen wij opmerken dat op termijn, naast maatschappelijke ook financiële winst kan worden behaald door een goede sportbeleid. Dat moet ons voldoende reden zijn om hierin optimaal te investeren.

Bijlage 5 verslag overleg sportstad

Verslag overleg 'Nabeschuwing & voorbeschuwing sportbeleid gemeente Heerenveen met Sportstad Heerenveen d.d. 18 mei 2011

Aanwezig: Willem Veldman, Chantal Balkestein, Rinse Bleeker (namens Sportstad), Robert de Jong, Johan van der Zee (namens gemeente Heerenveen)

Introductie:

Voorgesteld wordt de concept nota aan de hand van de volgende thema's/rode draad te bespreken:

- Hoofdpijnen
- Terugblik
- Vooruitblik / nieuw beleid
 - o Speerpunten
 - o beleidsdoelen
- Rol Sportstad

Er wordt een verslag opgesteld op hoofdpijnen. Het verslag wordt teruggekoppeld aan betrokkenen voorafgaand aan de verdere besluitvorming.

Procedure & planning:

Er ligt reeds een advies van de Participatieraad, voorts wordt aanvullend op het gesprek met Sportstad met een representatieve 'sport' vertegenwoordiging uit Heerenveen gesproken over de nota begin juli. Deze advisering wordt betrokken bij de voorstellen en de besluitvorming richting het college en de gemeenteraad. Planning vaststelling is gericht op voor de zomer in het college en na de zomer aanbieden aan de gemeenteraad.

Hoofdpijnen:

Positie van de organisatie Sportstad

In algemene zin wordt Sportstad als organisatie in het concept op onderdelen gemist. Bij de uitvoering van het beleid zou Sportstad als organisatie veel vanzelfsprekender genoemd moeten worden. Sportstad kan meer worden benut bij het concretiseren van inzet en acties en het bereiken van resultaat de komende jaren. SSH wordt uitgedaagd deze rol nader te definiëren de komende jaren.

Samenwerking CTO/TSN

De samenwerking CTO/TSN kan explicieter en eenduidiger worden gemaakt waardoor de uitstraling en profilering van sport in Noord Nederland verbetert. Een scherper profiel van de organisatie van Topsport in Noord Nederland maakt o.a. co-financiering bij meerdere private en overheidspartijen naar verwachting beter mogelijk.

Sportstad en Topsport imago kan nog veel meer worden benut als marketinginstrument en verbindende factor in stad en regio Noord Nederland.

Verenigingsondersteuning

Ondanks de voorstellen om de verenigingsondersteuning (zoals uitgevoerd tijdens BSI Impuls) te beëindigen is in de visie van Sportstad nog steeds een forse efficiëncyslag te behalen in de ondersteuning van sportverenigingen. Met name de ondersteuning richting in eerste instantie de grotere sportverenigingen zou de komende jaren verder uitgebreid kunnen worden. De verenigingen kunnen daardoor focussen op de primaire sportbeoefening en Sportstad kan als een facilitaire ondersteuner wordt ingezet. SSH wordt uitgedaagd deze rol nader te definiëren de komende jaren. De vrijwilliger in de sport zal de komende jaren ook veranderen (van jarenlange binding naar een meer projectmatige tijdelijke inzet) Voor het ondersteunen van kwaliteit en continuïteit kan

sportstad vervolgens worden ingezet. Bepleit wordt bij de uitvoering van de nota aandacht aan ondersteunende de rol van SSH te (blijven) besteden en zo mogelijk een pilot op te zetten

Wie doet wat & communicatie

Bepleit wordt inzichtelijker te maken bij wie verenigingen/inwoners met welke vragen terecht kunnen op het terrein van sport in Heerenveen. Mede vanwege het feit dat in de nieuwe nota onder andere de sportbonden en sport Friesland specifieker worden benoemd als ondersteuners richting verenigingen. Een heldere positionering van alle betrokken actoren is voor een vlotte ondersteuning en uitvoering van belang.

Verenigingen, combinatiefunctionarissen, de sportbonden, sport Friesland, Sportstad en gemeente spelen allen een rol. Verkennend wordt daarbij een relatie gelegd met de beoogde gebiedsaanpak waarin in elke wijk een combinatiefunctionaris aan de slag gaat (gericht op het ondersteunen van de primaire sportactiviteiten). De overige actoren dienen in relatie tot deze gebiedsaanpak goed met elkaar af te stemmen.

Momenteel is gemeente het aanspreekpunt. Voor wat betreft ledenwerving onder jeugd en speciale jeugdactiviteiten is betreffende CF in de regio aanspreekpunt.

Monitoring

Opgemerkt wordt dat het monitoren van de voortgang van projecten de komende jaren van buitengewoon belang is. Op deze wijze wordt ook systematisch het inzicht in de effectiviteit van beleid vergroot. E.e.a. is mede van belang vanwege de tijdelijke financiering en de op enig moment te voeren discussie over het vervolg van projecten.

Positie van Topsport

Topsport biedt Heerenveen buitengewoon veel kansen de komende jaren. Bepleit wordt de impact van Topsport op profilering en inkomsten voor Heerenveen veel explicieter in beeld te brengen en te benutten. Voorgesteld wordt een onderzoek naar deze impact & inkomsten te verrichten. Gevraagd wordt naar de beoogde marketing aanpak. Tot slot wordt bepleit dat actuele ambities rondom het nieuwe Thialf explicieter mee te nemen in de nota.

Doelgroep ouderen

Het sportstimuleringsproject gericht op ouderen is beëindigd in 2006. Bepleit wordt deze doelgroep gelet op veranderende bevolkingssamenstelling de komende jaren niet uit het oog te verliezen.

Sportaccommodaties

In de nota wordt gesproken over het optimaliseren van het gebruik van sportaccommodaties. Bepleit wordt het begrip optimaal gebruik nader te concretiseren. De indruk is dat e.e.a. efficiënter kan en dat er een toenemende belangstelling is voor incidenteel gebruik in de late avond.

Meer ambities tonen

Heerenveen zou met de beschikbare faciliteiten meer ambitie moeten willen tonen. Het percentage sportende inwoners zou ambitieus op 75% of 80% gezet moeten worden.

Bijlage 6 verslag overleg sport representanten

ONDERWERP

Bijeenkomst sportveld in het kader van Sportnota

INHOUD

Aanwezig:

Rinke Brandenburg - UDIROS
Ed den Heijer - WIK/FTC
Ydo de Vries - SV Pauwenburg
René Kuipers - VV Read Swart
Trientje Saakstra - KV De Pompebledden
Dennis Feenstra - WoonFriesland
Koos Veldman - WoonFriesland
Feike Bangma - VV Heerenveense Boys
Jan van der Werf - BV Dyna '75
Jos Valentijn - Tygra Fysiotherapie (oud-topsporter)
Jan Willem Monhemius - Fidnuz fitnesscentrum
Erwin Bloeming - Sport Fryslan
Leo Blauw - Samen Onderweg
Lykele Buwalda - wethouder Heerenveen
Robert de Jong - gemeente
Johan van der Zee - gemeente

1. aftrap

Na een (sport) actieve kennismaking en introductie door wethouder Buwalda volgt op hoofdlijnen een presentatie van de evaluatie van het Heerenveense sportbeleid en een vooruitblik op het beleid de komende jaren. In bijgaand verslag zijn alle gemaakt opmerkingen en aanvullingen in algemene zin gebundeld.

2. beter bewegen in buurten en dorpen

Mede naar aanleiding van de presentatie ontstaat een discussie over het grote belang van het stimuleren van 'beter beweeggedrag' in de gemeente. Sportdeelname is en blijft relevant, maar bewegen in meer algemene zin is voor alle inwoners van groter belang. Heerenveen dient als 'stad van sport' een groter accent te leggen bij het stimuleren van bewegen in de wijken en dorpen. Vanuit dat uitgangspunt dient de impuls aan bewegingsonderwijs voortgezet te worden en de verbinding met sportverenigingen en de topsport uitgebreid te worden. Er heerst een beeld dat Heerenveen vooral aandacht heeft voor Topsport. Aangegeven wordt dat Topsport volop zichtbaar is maar dat een reeks van andere partijen bijdraagt aan de financiering. Van de aanwezigheid van topsport dient vooral een stimulans uit te gaan om ook te gaan bewegen.

3. Topsport inzetten ten dienste van

Bepleit wordt om Topsport(ers) explicieter te verbinden aan de uitvoering van breedtesport. 'Kids moeten achter de PC vandaan' Vroeg kennismaken is daarom van belang. E.e.a. kan al op zeer jonge leeftijd (peuterwerk, kinderopvang) Topsport kan b.v. bij buitenspeelruimte en de nieuwe playgrounds een activerende rol vervullen. Bij de fysieke inrichting van de openbare ruimte dient daarmee de komende jaren nadrukkelijker rekening gehouden te worden.

4. Zichtbaar maken van de breedtesport

Geopperd wordt om te werken aan een eigen gezicht voor de breedtesport in Heerenveen. Bepleit wordt een gezamenlijk overleg weer nieuw leven in te blazen. Hierdoor ontstaat een platform voor afstemming en informatie-uitwisseling. Twee maal per jaar bijeenkomen is daarbij voldoende. Eventueel kan ook gekozen worden voor een digitaal platform waarmee sneller informatie kan worden uitgewisseld. Spilverenigingen kunnen hierbij gezamenlijk een aanjaagfunctie vervullen.

5. Rol CIOS explicieter benutten

Bepleit wordt de inzet en mogelijkheden van CIOS beter te benutten en te stroomlijnen. Met name over de eventuele bekostiging zijn onduidelijkheden. CIOS-studenten kunnen ingezet worden bij een reeks van activiteiten en initiatieven (ook voor speciale doelgroepen in speciaal onderwijs) Bepleit wordt hierin als gemeente meer te coördineren danwel andere organisaties hierop aan te sturen.

6. Accommodaties & kader

Hoewel accommodaties geen deel uit maken van de nota wordt benadrukt dat kwaliteit van accommodaties van groot belang bij sportstimulering. In goede accommodaties bij verenigingen wordt immers ook talent tot stand gebracht. Gelijktijdig is het vinden en ondersteunen van kader een blijvend punt van aandacht voor verenigingen. M.n. bij 'samen onderweg', sporten voor gehandicapten een lastige opgave. Bepleit wordt om sportwensen en mogelijkheden meer vanuit een commerciële attitude te benaderen. Wat zijn de kosten (...) hoeveel leden heb ik daar voor nodig etc.

7. Startpositie markeren

In de conceptnota wordt voorgesteld om een nulmeting uit te voeren. Met de uitkomsten van deze nulmeting worden de komende jaren interventies opgezet. De combifunctionarissen spelen daarbij een essentiële rol. Afgesproken betrokkenen te informeren over de vragenlijst en de uitkomst